

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
1. JUNIJ
1988

Letnik XLIII.
Štev. 23 (2383)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
300 din

P. b. b.

Feliks Wieser ponovno izvoljen za predsednika

Dipl. inž. Feliks Wieser (slika) je bil ponovno izvoljen za predsednika Zveze slovenskih organizacij! 160 delegatov ga je v soboto soglasno izvolilo za naslednja tri leta. Tajnik je dr. Marjan Sturm, podpredsednika Franc Kukovica in Ludvik Ogris. Član naj- ožjega vodstva je še dipl. inž. Franc Koncilijs.

Delegati občnega zbora Zveze slovenskih organizacij so demonstrirali enotnost organizacije, ki se odločno bori za pravice slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem.

Skupno proti ločevalnemu zakonu – „Ne“ za sosvet!

Delegati občnega zbora Zveze slovenskih organizacij na Koroškem so v soboto odločno izrazili voljo slovenskega prebivalstva po skupni borbi za narodnostne pravice, ter soglasno odgovorili na vsa bistvena narodnostna vprašanja.

Po večurni odprti in kvalitetni diskusiji so sprejeli smernice za nadaljnjo politiko ZSO, ki je v zadnjem času v bistvenih vprašanjih

zelo aktivna v borbi za narodnostne pravice, za skupno dvojezično šolo in za skupno nastopanje koroških Slovencev.

Delegati so soglasno sklenili, da v trenutku, ko se avstrijski parlament pripravlja na sprejetje zakona, ki bo ločil otroke glede na jezik, vstop v narodnostni sosvet ni mogoč. Ob tem sklepu so delegati tudi soglasno pozvali ZSO, naj skupno z Narodnim

svetom koroških Slovencev odločno odklanja in protestira proti predlagani šolski reformi na Južnem Koroškem. Delegati občnega zbora so nadalje zahtevali skupen razgovor predstavnikov obeh osrednjih organizacij z zveznim kanclerjem dr. Vranitzkim, v katerem naj bi na novo odprli razpravo in pogajanja z avstrijsko vlado o vseh odprtih vprašanjih v zvezi s 7. členom Avstrijske

državne pogodbe, ki do danes še ni izpolnjena.

Ob koncu občnega zbora so delegati soglasno sprejeli tudi resolucijo, naslovljeno zveznemu kanclerju in poslancem v avstrijskem parlamentu, v kateri jih ZSO poziva, naj 8. junija ne glasujejo za predlagano šolsko reformo. Tako bi prispevali, da ne bi bil ponovno prizadet mednarodni ugled Avstrije. Več na 2. in 3. strani.

FPÖ izključena?

Kongres nizozemske liberalne stranke VVD je razpravljal o avstrijski FP. Obravnaval je sodelovanje Haiderja z desnoekstremnimi silami ter stališče FP v vprašanju dvojezičnega šolstva. 500 delegatov je sprejelo sklep, mednarodni tajnik VVD pa je naglasil, da bodo v Liberalni iniciativi razpravljali o izključitvi FPÖ, ter da se bo tudi odbor LI za človekove pravice ukvarjal z dvojezičnim šolstvom na Koroškem.

PREBERITE

na strani

- 4 Slovenci v Italiji se borijo za enakopravnost
- 5 Diese Woche im Slovenski vestnik
- 6 Tribuna bralcev
- 7 Posebna vožnja: s staro paro po novih tirih
- 8 Gustav Januš razstavlja v Šentjakobu
- 9 Kulturne novice
- 11 Tedenski televizijski in radijski pregled
- 12 Ani Müller-Klemenjak avstrijska prvakinja

SAK odločil koroško prvenstvo?

V nedeljo je SAK v Trnji vasi premagal Rapid Lienz s 3 : 1. Najbolj vesel te zmage slovenskih nogometašev je bil WAC, ki zdaj vodi na lestvici. Več na 12. strani.

Slika: Mohar

Skupno pismo Vranitzkemu!

Koordinacijski odbor obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev je na svoji seji v ponedeljek sklenil skupno pismo zveznemu kanclerju dr. Vranitzkemu, v katerem Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet zahtevata razgovor s šefom avstrijske vlade še pred sprejetjem šolske reforme v avstrijskem parlamentu. V pismu obe organizaciji še enkrat poudarjata odklonilno stališče do „pedagoškega modela“ oz. trenutno predlaganega zakonskega osnutka.

Koordinacijski odbor je nadalje sklenil posredovati pismo vsem zunanjim ministrom in šefom vlad, ki se bodo v soboto v Millstattu udeležili srečanja delovne skupnosti Alpe-Jadran na Koroškem. Od jugoslovanskega ministra za zunanje zadeve Budimirja Lončarja pa obe osrednji organizaciji pričakujeta jasno stališče k šolskem vprašanju ter o vseh odprtih vprašanjih v zvezi s 7. členom Avstrijske državne pogodbe.

**Od 2. do 5. junija v
Globasnici: Olimpijada
ansamblov Alpe-Jadran**

ODLIKOVANCI ZSO

ZSO je tudi na letošnjem občnem zboru odlikovala več članov, ki so skozi desetletja sooblikovali delo organizacije. Odlikovanje so prejeli:

Janez Hribnik z Radiš za več kot štiridesetletno delo v domačem prosvetnem društvu.

Hanzi Kežar iz Šentvida v Podjuni, s katerim je povezan napredek zborovske kulture.

Grega Kristof iz Dvora pri Pliberku za delo v prosvetnem društvu in za pevsko udejstvovanje.

Justina Kušej z Blata pri Pliberku, ki se zavzema za svobodo, mir in enakopravnost.

Kristl Lajčaher iz Kotmare vasi za širšo aktivnost in prosvetno delo v domačem društvu.

Jože Partl z Bistrice nad Šmihelom se v javnosti prizadeva za narodno enakopravnost.

Stanko Vauti iz Šmihela se je tudi kot mestni svetnik vedno zavzemal za razvoj narodne skupnosti.

Janez Wutte iz Vesel od osvoboditve naprej pomaga pri utrjevanju narodnih struktur.

Posebno priznanje ZSO, dr. Petkovo priznanje, je prejel Klub koroških Slovencev v Sloveniji. Klub ne združuje le koroških Slovencev v matični domovini, temveč tudi nazorno skrbi za široko in obsežno vez s Koroško in je dajal celo vrsto pobud za širitev povezovanja prek Karavank. Priznanje sta prevzela Stane Uršič in dr. Bogo Grafenauer.

V imenu Komiteja za obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem je spregovorila dr. Susanne Dermutz. Uvodoma se je zahvalila ZSO za vso podporo v zadnjih letih. Pravo posebnost v Avstriji je Dermutzova imenovala podporo avstrijskim narodnim skupnostim s strani nemškogovorečih. Nad 300 organizacij in nad 400 izjav ter okrog 250 izrecno kritičnih in odklonilnih stališč o „pedagoškem modelu“, to je politični tabor v Avstriji, ki ravna po principu integracije narodnih skupnosti. Dr. Susanne Dermutz je opozorila na nasprotja med štirimi strankami na eni ter širokim gibanjem za manjšine na drugi strani. Na zvezni ravni, je poudarila Dermutzova, se sedaj ponavlja, kar se na Koroškem dogaja že dalj časa. Uspešni so bili tudi poskusi cepitve narodne skupnosti. Čas pa je, da prenehamo s reakcijsko in preidemo na aktivno politiko. Prišel je čas za refleksije. Treba bo razmisliti o ciljih ter o taktiki, kako jih doseči.

V imenu SKGZ v Trstu je spregovoril njen predsednik Klavdij Palčič, ki je prinesel pozdrave slovenske narodne skupnosti v Italiji in dejal, da se trenutno Slovenci v Italiji prizadevajo za ponovno uveljavitev nekaterih pravic. Dejal je, da Slovenci v Italiji še vedno nimajo zaščitnega zakona. Sicer so postali na nekaterih področjih samoiniciativni, vendar stremijo po uveljavitvi vseh pravic, ki jim pripadajo. Palčič pa je zaključil z željo, da bi končno veljale pravice za vse Slovence povsod tam, kjer živijo.

O občnem zboru poročajo:
Ivan Lukan, Andrej Moħar in Miha Pasterk

Težak položaj slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, v zadnjih mesecih nastala neenotnost med slovenskima osrednjima organizacijama pri nastopanju proti ločevalnemu šolskemu modelu, ostra kritika na račun državnega poslanca zelenih Smollega ter od vseh delegatov izpričana volja po enotnosti koroških Slovencev v borbi za narodnostne pravice in zahteva po odločni podpori s strani državne matičnega naroda so bile glavne točke občnega zbora Zveze slovenskih organizacij na Koroškem. Sprejeti soglasni sklepi pa so dokazali, da je slovenska narodnostna skupnost dovolj močna, da se – ob podpori nemškogovorečih demokratov – skupno in odločno bori proti grozečim manjšini naperjenim načrtom.

Občni zbor ZSO Skupno

Predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser je ob začetku občnega zbora pozdravil 160 delegatov iz vseh krajev dvojezičnega ozemlja ter številne častne goste, med njimi visoke predstavnike republike Slovenije, Slovencev iz Italije, NSKS ter nemškogovorečega solidarnostnega gibanja.

Po predaji odlikovanj zaslužnim osebam iz vrst narodnostne skupnosti in Klubu koroških Slovencev v Ljubljani je dr. Marjan Sturm podal obširno poročilo o organizacijskem in političnem delu ZSO v preteklih treh letih. K dvojezičnemu šolstvu je dejal, da za ZSO ni sprejemljivo ločevanje po jezikovnih kriterijih, ker bi s tem ZSO – in z njo ves demokratični tabor na Koroškem in v Avstriji – sprejel „filozofijo rasizma“. Zato je ZSO tudi mobilizirala vseavstrijski in mednarodni odpor proti taki ločevalni politiki in z mobilizacijo tisočih ljudi v veliki meri tudi uspela. Napovedal je, da se bo Zveza z vsemi silami zavzela za nadaljno mobilizacijo proti ločevalni politiki znotraj in izven Avstrije. Govoril je tudi o vrsti pravnih postopkov na ustavnem sodišču v zvezi z predlagano šolsko reformo.

Predsednik dipl. inž. Feliks Wieser je v svojem poročilu poudaril, da se ZSO zavzema in bori za vsakega člana narodnostne skupnosti in za njegove pravice. Zaradi tega

V razpravi na občnem zboru so sodelovali:

Inž. Peter Kuchar, Franček Černut, Tomaž Ogris, Dr. Vladimir Wakounig, Dr. Joža Messner, Jože Partl, Jože Golavčnik, Stanko Gregorič, Peter Wuzella, Jože Rovšek, Dr. Franci Zwitter, st., Dr. Teodor Domej, Dr. Avgust Brumnik, Franc Kukovica, Tonči Gabriel, Joško Hudl, Dr. Franci Serajnik in Mag. Marija Jurić

bo na novo odprla razpravo o vseh odprtih vprašanjih 7. člena Avstrijske državne pogodbe – od nesprejemljivega Zakona o narodnostnih skupinah do sosveta in drugih vprašanj. Wieser je tudi za-

Jeglič: „Podprli bomo vašo

Zeško Jeglič, član izvršnega odbora predsedstva republiške konference SZDL Slovenije in predsednik komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja je v svojem pozdravnem govoru delegatom občnega zbora ZSO med drugim dejal:

„Vaš občni zbor se odvija v težkih in usodnih trenutkih za slovensko narodnostno skupnost. Vsi smo, skupaj z vami, globoko zaskrbljeni zaradi odločitev v zvezi z dvojezičnim šolstvom na Koroškem, ki se rojevajo v teh dneh.

V sredo je v Ljubljani o tem vprašanju razpravljala tudi skupščina Socialistične republike Slovenije. V razpravi se

je v bistvu potrdilo vse tisto, kar je bilo rečeno že v izjavi republiške konference Socialistične zveze novembra lani, kjer je bilo poudarjeno, da je za nas in slovensko narodnostno skupnost ključnega pomena, kolikšna je pripravljenost republike Avstrije, da slovensko narodnostno skupnost zavaruje pred pritiski protislovenskih sil in da je prav to tisti pokazatelj, ki pove, koliko je Avstrija resnično pripravljena izpolniti duha in črko Avstrijske državne pogodbe. Zapisali smo, da bi ločevanje otrok na Koroškem po učnem jeziku pomenilo kršitev mednarodnih obveznosti, ki izhajajo iz

7. člena Avstrijske državne pogodbe in katerih smisel je zaščita manjšine pred raznarodovanjem. Smo proti ločevanju otrok na osnovi jezika, kajti le znanje obeh je osnova za sporazumevanje in mirno sožitje.

Kaj pa je ločevanje, je za nas definitivna in obvezna vaša ocena, ocena vse slovenske narodnostne skupnosti. Isto velja za strategijo in taktiko vaše borbe proti ločevanju – tudi tu je za nas absolutno merodajna vaša ocena. Samo narodnostna skupnost sama more oceniti, kaj je za njo res dobro in kaj ne.

Vašo oceno in vaša stališča bomo vedno podprli, z vsemi

Predsedstvo občnega zbora ZSO (od leve): podpredsednika Ludvik Ogris in Franc Kukovica, tajnik dr. Marjan Sturm, predsednik dipl. inž. Feliks Wieser, predsednik NO Lipej Kolenik, Janez Wutte-Luc, dipl. inž. Franc Koncilija in Milena Gröblacher.

in odločno!

vrnil Wagnerjeve izjave, katerih cilj je, da poglobijo neenotnost med Slovenci. Napram Jugoslaviji in Sloveniji pa je Wieser izjavil, da Slovenci na Koroškem pričakujemo večjo in odločnejšo podporo.

Poročilom predsednika in tajnika ZSO je sledila odprta diskusija na visoki ravni, v kateri se je javilo 17 delegatov. Večina od njih je izrazila nezadovoljstvo s zadržanjem druge osrednje organizacije v vprašanju dvojezičnega šolstva in sosvetu, v žarišču ostrih kritik pa je bil brez

dvoma poslanec zelenih Karel Smolle, ki je s svojo samovoljno politiko in s svojim „kabaretičnim ravnanjem“ začasno močno oslabil akcijsko enotnost koroških Slovencev v borbi proti ločevanju.

Razpravljalci so potrdili pot in polikotiko ZSO kot edino pravilno in izrazili pričakovanje, da bosta vodstvi obeh osrednjih organizacij spet našli skupni jezik, da bi se Slovenci na Koroškem uspešno zoperstavili nemškonomacionalnim pritiskom. Veliko število govornikov je

tudi poudarilo velik prispevek nemškovgovorečih demokratov, posebno komiteja za obrambo dvojezičnega šolstva v borbi proti ločevanju otrok po jezikovnih kriterijih in zahtevalo odločnejšo podporo s strani Jugoslavije.

Poročilo nadzornega odbora je po večurni diskusiji podal predsednik odbora Lipej Kolenik, volitve predsedstva, upravnega in nadzornega odbora je vodil dr. Avgust Brunnik. Delegatom in gostom je v pozdrav zaigrala šmihelska godba na pihala.

Volitve v organe ZSO

Delegati občnega zbora so izvolili sledeče osebe v najvišje organe Zveze slovenskih organizacij:

Predsedstvo: za predsednika dipl. inž. Feliksa Wieserja (1 protiglas, 2 vzdržana glasova), za 1. podpredsednika Franca Kukovico (soglasno), za 2. podpredsednika Ludvika Ogrisa (2 vzdržana glasova), za tajnika dr. Marjana Sturma (2 vzdržana glasova), za blagajnika dipl. inž. Franca Koncilijo (soglasno).

V Upravni odbor so bili izvoljeni: mag. Jože Blajs, Milan Blažej, dr. Avgust Brunnik, dr. Teodor Domej, Monika Gasser, mag. Marija Jurić, Peter Kuhar, Ivan P. Lukan, dr. Avgustin Malle, dr. Janko Malle, dr. Mirko Messner, Albert Močnik, Jožko Nachbar, dipl. inž. Kristijan Ogris, mag. Štefan Pinter, Franc Polcer ml., Danilo Prušnik, Stanko Pörtsch, dr. Roman Schellander, ing. Tonči Schlapper, mag. Valentin Sima, mag. Gabi

Sitter, Miha Travnik, Roman Verdel, Franc Walter, dr. Mirko Wakounig, Feliks Wieser st., Vinko Wieser, Sonja Woschnak, Janez Wutte-Luc, dr. Franci Zwitter ml., Janko Zwitter ter predstavnika KSŠŠ/D in KSŠŠ/G.

V Nadzorni odbor so bili izvoljeni: Milena Gröblacher, dipl. inž. Štefan Hobel, Lipej Kolenik, prof. Milena Kupper, Vida Obid, Hanzl Ogris in Stanko Vavti.

oceno!“

silami in z vsemi sredstvi, s katerimi Slovenija in Jugoslavija razpolagata. To je naša ustavna obveznost in stalnica naše manjšinske politike tudi v bodoče. Predvsem pa se ne bomo utrudili zahtevati in opozarjati našo sosedo, da v moderni Evropi ne more biti rešitev brez konsenza s prizadeto manjšino in jo spominjati na njene obljube.“

Trudili se bomo, da bomo po svojih močeh kar najbolj podpirali vaše kulturne in druge dejavnosti. Če smo včasih v težavah, se te težave odsevajo tudi na vas, ki ste integralni del slovenskega naroda, storili pa bomo vse, da jih premostimo.

Slika: Mohar

Častni gostje na občnem zboru ZSO (od desne): Željko Jeglič (RK SZDL Slovenije), Hubert Mikl (NSKS), tajnik Duško Udovič in predsednik Clavdij Palčič (SKGZ v Italiji). Med častnimi gosti je bila tudi predstavnica komiteja za obrambo dvojezičnega šolstva dr. Susanne Dermutz.

Resolucija

Resolucija, sprejeta soglasno na občnem zboru Zveze slovenskih organizacij na Koroškem 28. maja 1988 v Celovcu, naslovljena na zveznega kanclerja dr. Vranitzkega in poslance v avstrijskem parlamentu

„Delegati, zbrani na rednem občnem zboru Zveze slovenskih organizacij, nadstrankarske zbirne organizacije Slovencev na Koroškem, se po temeljiti razpravi o aktualnem položaju in problemih naše narodnostne skupnosti, zlasti še o ureditvi šolstva na narodnostno mešanem ozemlju Koroške, obračamo na poslance v avstrijskem parlamentu v upanju, da bodo upoštevali naša stališča, ki odražajo mnenje pretežnega dela slovenskega prebivalstva na Koroškem. Na šolskem področju grozi z zakonom, ki temelji na zahtevah koroških nemškonacionalističnih skupin, slovenski narodni manjšini nadaljnje poslabšanje šolskega in družbenega položaja. Ločevanje po učnem jeziku omejuje, še bolj kot sedaj veljavna šolska ureditev, enakopravnost in mesto slovenskega jezika v javnem življenju. Ločevanje odločno odklanjamo, ker bi uveljavitev principa ločevanja po jeziku izpodkopala zajamčeno pravico do osnovnega pouka v slovenski materinščini. Dejanska vsebina predloga za novo ureditev manjšinskega šolstva ni v skladu z načeli avstrijske državne pogodbe in drugih mednarodnopravnih predpisov. Nasprotuje tudi temeljnemu znanstvenim spoznanjem.

Avstrija in z njo vred tudi Slovenci na Koroškem se letos spominjamo petdesete obletnice začetka nacistične strahovlade. Koroški nacistični voditelji so leta 1938 proglasili avtohtono slovensko prebivalstvo za edino ranljivo mesto Koroške in na tej podlagi okrepili raznarodovalno politiko tudi s tem, da so slovenščino pregnali iz šol. Koroški Slovenci smo v boju proti nacizmu plačali visok krvni davek. Po zmagi nad nacističnim režimom je koroška deželna vlada enoglasno sklenila uvedbo obveznega dvojezičnega pouka za vse otroke narodnostno mešanega ozemlja ne glede na njihovo materinščino. S tem naj bi deloma popravili škodo, ki je bila prizadejana Slovincem za časa nacistične strahovlade. Ta ureditev je veljala tudi leta 1955, ob podpisu Avstrijske državne pogodbe. Po njenem podpisu so se nemškonacionalistične in protislovenske sile organizacijsko okrepile, čeprav 7. člen izrecno prepove-

duje vsako delovanje, ki ima cilj vzeti manjšini njene pravice in identiteto. Formulirale so zahtevo po ukinitvi obveznega dvojezičnega šolstva. Ko so jim leta 1958 vladajoče strukture popustile, se je začelo novo obdobje okrepljene asimilacijskega pritiska na Slovence, ki se vse do danes ni končalo. V tem času grozi, da bomo koroški Slovenci in z nami tudi številni nemško govoreči demokrati doživeli novo negativno izkušnjo z uradno avstrijsko manjšinsko politiko. Koroški Slovenci smatramo zakonski osnutek za nov dokaz, da uradna manjšinska politika upošteva v prvi vrsti načela asimilacijske politike in zahteve nemškonacionalističnih sil v državi in da ji ni vodilo demokratični in antifašistični značaj določil ADP.

V zadnjih tednih smo bili priča, kako je bil v Italiji storjen pozitivni premik pri izpolnjevanju t. im. paketa za Južno Tirolsko, ki bo nemškovgovorečemu prebivalstvu in delu Ladincev uresničil bistvene narodnostne pravice. Anahronistično je, da sočasno s tem razvojem avstrijski parlament razpravlja o nadaljnjem krčenju pravic slovenske narodnostne skupnosti.

Upamo, da poslanci v zveznem parlamentu delijo prepričanje z nami, da je predpogoj za enakopraven položaj narodnostnih skupnosti, da niso potisnjene v geto in segregacijo. Tudi za razvoj demokratičnega vzdušja v deželi je nujno, da ne pride do ločevanja otrok.

Zato pričakujemo, da bo zvezni parlament zavril ločevanje in podprl vsa prizadevanja za tako skupno šolo, ki bo jamčila ohranitev narodne identitete slovenske manjšine in enakopravno sožitje in sodelovanje obeh narodov na Koroškem. S takim zadržanjem bi parlament tudi preprečil, da ne bi bil ponovno prizadet mednarodni ugled Avstrije.

Posebej predlagamo, da strokovna komisija pri zveznem ministrstvu za pouk, umetnost in šport obnovi in nadaljuje svoje delo. Ker nosi odgovornost za izpolnjevanje Avstrijske državne pogodbe zlasti zvezna vlada, zahtevamo razgovor med zastopniki obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev in kanclerjem Vranitzkim o vseh odprtih vprašanjih 7. člena.

KOMENTAR

dr.
FRANCIJA
ZWITRA ml.MAJ 1968 –
MAJ 1988

Maj 1968: Rdeče zastave v Parizu, Berlinu, Frankfurtu; množične demonstracije v visokošolskih centrih ZDA proti umazani vietnamski vojni in za enakopravnost črnega prebivalstva; češkoslovaško ljudstvo pripravlja maršalu Titu veličasten sprejem, se zgleduje po samostojni socialistični poti brez pritiska ruskega brata ali prijatelja; velika kulturna revolucija na Kitajskem proglašuje Maocetungovo geslo: „Naj cveti sto rož!“ in ostro obračuna z vsemi poskusi inozemske kulturne infiltracije.

Maj 1988: Svet se oddahne, ker Le Pen v Franciji ne določa novega predsednika; v Berlinu in Frankfurtu so tisti, ki so videli rešitev v individualnem terorizmu že zdavnaj postali žrtev državnega terorizma; drugi spet so bili uspešni na svoji „poti po instancah“ in sedijo v strankarskih, državnih in drugih centralah; ameriški študentje so odkrili „Silicon valley“ ter špekulantsvo na borzah, pojem „solidarnost“ ni več prisoten v Reaganovi Ameriki; češkoslovaško ljudstvo je klonilo ruskemu škornju in Jugoslavija po Titu nikomur več ne služi za zgled.

Tudi na Koroškem je maj 1968 zapustil svoje sledove; zakasnelo sicer, pa vendar. Slovenski visokošolski dom „Korotan“ je bil izhodišče samostojnega političnega nastopanja slovenskih študentov, ki je postajalo čedalje pomembnejše v narodnopolitičnem osveščanju koroških Slovencev: prve napisne akcije so sad maja 1968.

In kladivarska skupina? Šla je pot maja 1968: prvotno radikalno-demokratična, je pozneje zašla v zvesto KPA-jevsko, dokler ni na novo zaživela kot nadstrankarska in se smatra danes za seriozno antifašistično (in nič več?).

Kar je bilo ob njej najbolj simpatično – ne da bi ji odrekel zlasti bivšo pa tudi sedanjost nujnost –, spontanost, samoironijo in (neprevedljivi pojem) „Witz“, – je žal izgubila.

Dober del tedanjih „oseminšestdesetarjev“ sedi danes v centralah, na univerzah, v bankah, založbah in še kje; nekoč so imeli iluzije, ideale, utopije...

„Oj, mladost ti moja, kam si se zgubila?“

Zasedanje
Alpe-Jadran
na Koroškem

3. in 4. junija tega leta se bodo v Bad Kleinkirchheimu oziroma v Millstattu na zgornjem Koroškem srečali predsedniki deželnih vlad regije Alpe-Jadran. V tem okviru se bodo srečali tudi zunanji ministri dežel članic delovne skupnosti, oz. njihovi zastopniki. Z avstrijske strani se bo tega srečanja udeležil tudi zvezni kancler dr. Franz Vranitzky, zunanji minister Mock pa je odpovedal sodelovanje, ker se bo v tem času udeležil zasedanja Organizacije združenih narodov v New Yorku. Prvič v desetih letih obstoja delovne skupnosti Alpe-Jadran pa se bodo zasedanja udeležili tudi zastopniki delovne skupnosti Alpe in regije „Cotrau“ s švicarsko-francoskega obmejnega področja. Srečanju bo predsedoval koroški deželni glavar Wagner, ki je še do pozne jeseni letos poslovodni predsednik delovne skupnosti Alpe-Jadran. Nasledil ga bo pa zastopnik iz Furlanije-Juljske krajine.

Častni občan

V petek zvečer so občinski odborniki v Dobrli vasi podelili največje občinsko odličje višj. štud. svetniku dir. Adolfu Hafnerju. (slika zgoraj) Na slavnostni seji so ga imenovali za častnega občana. S tem so se mu oddolžili za njegova prizadevanja, saj je bil župan v letih 1964 do 1983.

Avstrijski tehniki in delavci so zvrtili že 2200 metrov Karavanškega predora.

Zvrtano že več kot pol predora

Graditev cestnega predora pod Karavankami poteka še vedno po načrtih. Na jugoslovanski strani so v sredo privrtali do globine točno 2000 metrov. Tako jim je do mejne črte ostalo še okoli 1500 metrov, ki naj bi jih predrli do avgusta prihodnjega leta. Sestava kamenin in geološke razmere so zelo zahtevne.

Med drugim so naleteli tudi na plin metan, ki pa jim k sreči za sedaj ne povzroča večjih težav. Kot predvidevajo, bodo zaradi zahtevnejšega terena v prihodnje lahko izvrtali dnevno le dva do pet metrov.

Hitreje napredujejo na avstrijski strani, kjer je ugodnejša sestava kamenin. Kljub temu, da so tam

začeli vrtati tričetrleta kasneje kot na jugoslovanski strani, so prišli že do globine 2200 metrov. Sedaj je torej prevrtna že dobra polovica Karavank, saj je razdalja med koncema obeh vrtin manj kot tri kilometre. Kot je predvideno, naj bi predor odprli junija leta 1991.

L. S.

Firma Kos

razpisuje
delovno mesto
referenta za
eksport-import
oddelek

Obvezno je obvladanje
obeh deželnih jezikov.

Interesenti naj svoje
prosnje z življenjepisom
in ostalimi podlagami
pošljejo na
naslov:

Firma Kos
Export-Import
v.r. tov. Viliju Benetiku
Ebentalerstr. 54/5
9020 Klagenfurt/
Celovec

Tončka Majcen 80-letnica

Koroška partizanka Tončka Majcen se je rodila pred osemdesetimi leti na Dolenjskem kot najmlajša hčerka viničarja. Že v rani mladosti je okusila vso trdoto življenja delavskega otroka in se že kot mlado dekle vključila v delavsko gibanje na svojem delovnem mestu v Zagrebu.

Ko je nemški okupator napadel njeno domovino, se je vključila v narodno-osvobodilno gibanje in postala partizanka. Leta 1944 se je pridružila koroškim partizanom in se izkazala kot pogumna in odločna borka za svobodo. Tončka je zato postala tudi članica Oblasnega komiteja za Koroško in njena pota so jo v tej funkciji vodila v Podjuno, Rož in na Svinško planino.

Danes priljubljena Tončka Majcen praznuje svoj 80.

rojstni dan, h kateremu ji Zveza koroških partizanov, Zveza slovenskih žena in uredništvo Slovenskega vestnika iskreno čestitajo.

OGLASA

Brošuro „Ljubezen zdravi“ lahko brezplačno naročite na naslovu: Univerzalno življenje/Universelles Leben, Postfach 140, 5016 Salzburg.

V Mislinji pri Slovenj Gradcu prodam hišo (250 kv. metrov) s sadovnjakom (1000 kv. metrov) vred.

Ponudbe pošljite pod šifro „Sončna lega“ uredništvu Slovenskega vestnika, 9020 Tarviser Straße 16.

Italija: spet prepoved slovenščine

„To ni svobodna odločitev, marveč past, v katero nas poskuša ujeti dežela Furlanije-Juljske krajine, je ugotovil Ace Mermolja, predsednik Zveze slovenskih kulturnih društev, na protestnem zborovanju vseh slovenskih društev v Italiji, ki so včlanjena v SKGZ, Zvezo slovenskih športnih društev in Zvezo kulturnih društev slovenske narodnosti v Italiji. Zborovanje je bilo sklicano zato, da bi se vsa slovenska društva dogovorila za enoten odgovor na politiko deželne administracije, ki je v zadnjem času začela dosledno zavračati vse v slovenskem jeziku napisane prošnje za

finančno podporo.

Administracija je postavila slovenska društva pred odločitev: ali se ravnati po načelih in pri pisanju vlog vztrajati pri slovenskem jeziku (ter tako izgubiti finančno podporo) ali pa popustiti pritisku dežele ter uporabljati samo italijanski jezik. Ta stiska je bila občutna tudi na protestnem zboru v Kulturnem domu v Trstu, kjer so se po dolgi razpravi dogovorili, da naj društva, ki si lahko privoščijo strogo načelnost in njihov obstoj ni odvisen od finančne podpore dežele, pišejo prošnje še naprej samo v slovenščini, ostala društva pa naj poleg slovenskega besedila

pošljejo še italijanski prevod in priložijo še pismo s protestom. SKGZ, ZSKD in ZSSD pa so se obvezale, da bodo poiskale vse možne poti za uveljavitev slovenskega jezika. Ena teh je resolucija, ki so jo sprejeli na koncu zborovanja v Trstu, in ki jo bodo poslali vsem pristojnim italijanskim in jugoslovanskim organom, Evropskemu parlamentu in uradu za manjšinske jezike. V resoluciji ugotavljajo, da odrekanje pravice do rabe slovenščine v prošnjah, naslovljenih na deželno upravo, predstavlja – v nasprotju s tem, kar je bila tudi pred Osimskim sporazumom že leta redna praksa –

jasno in hudo kršitev teh sporazumov. Zavračanje prošnji pa je tudi v nasprotju z razsodbo ustavnega sodišča iz leta 1982, ki slovenski manjšini priznava status „priznane manjšine“. Na zaključku resolucije pa je zapisano: „Zato zahtevamo, da odgovorne oblasti prenehajo z dvoličnim obnašanjem v odnosu do vprašanj, ki zadevajo problematiko Slovencev v Italiji. Ob tem tudi pričakujemo dosledno spoštovanje že obstoječih pravic in istočasno ponovno potrjujemo nujnost čim hitreje odobritve pravičnega zaščitnega zakona za slovensko narodno skupnost v Italiji.“

Auf dem Rücken der Volksgruppe und gegen die demokratische Öffentlichkeit!

Die im Salzburger Komitee zur Verteidigung der zweisprachigen Schule in Kärnten zusammen arbeitenden Organisationen stellen zum 4-Parteien-Pakt mit Nachdruck fest:

Durch den versuchten „4-Parteienpakt“ sollen die Grundlagen für forcierte Durchsetzung des „Kärntner Pädagogenmodells“, eines Modells der Trennung von Kultur und Sprache zementiert werden.

Die von der Jörg- und Kriemhild-FPO und dem Kärntner Heimatdienst geforderte minderheiten- und bildungsfeindliche „Schullösung“ (u.a. Dringlichkeitsantrag FP-Kärnten vom 24. 9. 87) ist jetzt voll zum „Durchbruch“ (Haider) gekommen, der bisherige „Dreiparteienpakt“ ist durch den Alleingang(?) des Abgeordneten Smolle zum Parteienquartett der Mißachtung des erklärten Willens der slowenischen Volksgruppe geworden.

Eindeutig hat sich die slowenische Bevölkerung gegen das Trennungsmodell ausgesprochen und neue Wege vorgeschlagen. Mit ihr hat eine große demokratische Öffentlichkeit das „Pädagogenmodell“ und die Vorgangsweise seiner Durchsetzung aus demokratiepolitischen und pädagogischen Erwägungen abgelehnt!

Mit Entschiedenheit lehnen auch wir den Beschluß des parlamentarischen Unterausschusses, dessen Entscheidung nicht im Interesse der slowenischen Volksgruppe, sondern auf deren Rücken gefällt wurde, zurück.

Das Salzburger Komitee unterstützt die Forderungen der slowenischen Volksgruppe und wird gegen den „4-Parteien-Pakt“ berechtigten Widerstand leisten. Wir rufen die demokratische Öffentlichkeit auf, solche folgenschwere Entscheidungen, die zu einer Trennung der slowenischen Kinder, zu einer Segregation von Kultur und Sprache führen, nicht mitzutragen.

DIESE WOCHEN IM

SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite für unsere deutschsprachigen Leser/innen

Generalversammlung des Zentralverbandes: Feliks Wieser als Obmann wiedergewählt – Eintritt in Volksgruppenbeirat abgelehnt

Bei der am vergangenen Samstag in Klagenfurt abgehaltenen Generalversammlung des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten wurde der bisherige Obmann Dipl.-Ing. Feliks Wieser von den 160 Delegierten aus dem gesamten zweisprachigen Gebiet bei nur einer Gegenstimme und zwei Enthaltungen in seiner Funktion bestätigt und für drei weitere Jahre wiedergewählt. Ihm zur Seite stehen als Stellvertreter Franc Kukovica und Ludwig Ogris, sowie als Sekretär Dr. Marjan Sturm und als weiteres Präsidiumsmitglied Dipl. Ing. Franc Koncilijs. Der ebenfalls neuge-

wählte Verwaltungsausschuß umfaßt 34, der Kontrollausschuß sieben Personen.

Die Delegierten der Generalversammlung faßten nach einer auf hohem Niveau ausgetragenen und offen geführten Diskussion mit überwältigender Mehrheit (nur eine Gegenstimme und 2 Stimmenthaltungen) den Beschluß, den Eintritt in den Volksgruppenbeirat zum derzeitigen Zeitpunkt, zu dem das österreichische Parlament im Begriffe ist, die Trennung von Schülern nach sprachlichen Kriterien in Form eines Gesetzes zu beschließen, nicht zu vollziehen.

Einstimmig wurde von den

Delegierten ferner der Beschluß gefaßt, daß der Zentralverband – zusammen mit der zweiten Slowenenorganisation, dem Rat der Kärntner Slowenen – die geplante Reform des Minderheitenschulgesetzes ablehnt. Der dritte wichtige Beschluß beinhaltet die Forderung, daß beide Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen ein sofortiges Gespräch mit Bundeskanzler Vranitzky führen, in welchem alle offenen Fragen im Zusammenhang mit dem Artikel 7 des Staatsvertrages, der bis heute in wesentlichen Bereichen noch immer nicht erfüllt ist, behandelt werden sollen.

Schulfrage: Appell an Bundeskanzler Dr. Vranitzky

Die „Arbeitsgemeinschaft für Integration/Gemeinsam leben – gemeinsam Lernen“ richtete im Anschluß an ihre Tagung an der Wirtschaftsuniversität Wien folgendes Schreiben an den österreichischen Bundeskanzler und an die Parteiobermänner bzw. Schulsprecher der Parteien, das wir auszugsweise veröffentlichen.

„Wir haben kürzlich das 4. Symposium „Schule ohne Aussonderung“ veranstaltet, das der Integration benachteiligter bzw. behinderter Kinder in allgemeine Schulen gewidmet war. In diesem Zusammenhang sind wir über die Absichten betreffend die Schulen im gemischtsprachigen Gebiet Kärntens informiert worden.

Das Plenum des Symposiums hat daher folgende Resolution an die Bundesregierung formuliert, die von 130 Teilnehmern der Veranstaltung unterzeichnet worden ist:

„Wir, die Teilnehmerinnen und Teilnehmer am vierten

Symposium „Integration behinderter Kinder – Schule ohne Aussonderung“ an der WU Wien vom 22. bis 24. 4. 1988, wenden uns mit Entschiedenheit gegen alle schulorganisatorischen Maßnahmen, die soziale oder ethnische Minderheiten aussondern und an den Rand drängen. Mit Bestürzung haben wir davon Kenntnis erhalten, daß der derzeit im Parlament verhandelte Initiativantrag der drei Parteien alle Intentionen des sogenannten „Kärntner Pädagogenmodells“ erfüllt: Ab der Teilungszahl 7 (inzwischen 9 - Anm. d. Red.) getrennte Parallelklassen; 80 bis 100 neue Assistenzlehrer, die die zweite Sprache nicht zu beherrschen brauchen; keine Schulversuche zur Erprobung von Reformmaßnahmen.

Die Umsetzung dieses Gesetzes wäre ein Bruch mit dem österreichischen Weg der Schulreform, eine Brückierung aller anderen Re-

formvorhaben, die – weil sie Integration anstreben – ebenfalls dringend personelle, finanzielle und gesetzliche Stützung brauchen würden, welche sie aber bislang nur sehr unzureichend bekommen.

Wir appellieren daher an die Bundesregierung, die Investition von etwa 50 Millionen Schilling jährlich (das sind 80 bis 100 neue Lehrposten) nicht in das ethnische Trennungsmodell der Kärntner Parteien zu tätigen, sondern damit jene dringend notwendigen Reformen zu unterstützen, welche tatsächlich der Integration von Minderheiten dienen und von Eltern, Pädagogen und Wissenschaftlern schon seit Jahren verlangt werden.“ Wir übermitteln Ihnen diese Resolution mit der Bitte, alles dazu zu tun, daß der weder sozial bzw. pädagogisch noch ökonomisch vertretbare Initiativantrag zugunsten des „Pädagogenmodells“ nicht beschlossen wird.

„Eine gemeinsame Schule ist es nicht mehr!“

Die Geisteswissenschaftliche Fakultätsvertretung empfindet in einer Presseaussendung Schlagworte wie „Kompromiß“ und „Demokratie“ als einen Schlag ins Gesicht aller wirklichen Demokrat/innen.“ In Anbetracht der Tatsache, daß Kompromisse auf Kosten der Minderheit gemacht werden und „demokratische Mehrheitsbeschlüsse“ gegen eine Volksgruppe beschlossen werden. Demokratie heißt aber nicht, daß eine Mehrheit über eine Minderheit bestimmen darf und zwar ganz speziell dann nicht, wenn diese Beschlüsse die Rechte der Minderheit beschneiden sollen. Sogenannte Parteineneinigungen, die gegen große Teile der Volksgruppe und gegen die Mei-

nung der demokratischen, fortschrittlichen und wissenschaftlichen Öffentlichkeit vorgehen, zeigen das wahre Gesicht unserer parlamentarischen Vertretung. Wahlversprechungen, Absichtserklärungen und Solidaritätsbekundungen erweisen sich als Taktik, für die die Wahrheit Platz machen muß, um nationalen Wählerstimmen nachzulaufen oder Profilierungsneurosen selbsternannter Slowenenvertreter zu befriedigen.

Der 4-Parteien-Pakt offenbart sich als Kosmetik aller seit langem intendierten Trennungsabsichten; – ob bei 9, 8 oder bei 7 Kindern getrennt wird, ist nur eine Frage der zu erzielenden Anstellungsplätze. Eine gemeinsa-

Schulfrage: Wagner-Brief bestätigt das Trennungsmodell

Zu dem von Landeshauptmann Wagner an den parlamentarischen Unterausschuß gerichteten Schreiben, heißt es in einer Erklärung des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten, daß hiemit seitens der Kärntner Parteien endgültig grünes Licht für die Trennung der Schüler nach sprachlichen Kriterien und die Einstellung von einsprachigen Zweitlehrern an den Südkärntner Schulen gegeben wurde.

In dem Brief des Landeshauptmannes wird nämlich ausdrücklich festgehalten, daß der Zweitlehrer von der Schulverwaltung und dem Gesetzgeber nicht dazu verhalten wird, die für den Unterricht an zweisprachigen Schulen unbedingt erforderliche Qualifikation verpflichtend zu erwerben. Somit muß davon ausgegangen werden, daß das Kärntner Pädagogenmodell in seiner Gesamtheit vom österreichischen Parlament beschlossen werden soll.

Damit wird klar, daß auf massiven Druck Kärntens ein Modell beschlossen werden soll, welches eklatant die vitalen Interessen der Volksgruppe verletzt, gegen ihren Willen durchgesetzt werden soll, und darüberhinaus sämtliche moderne pädagogische Erkenntnisse negiert.

Der Zentralverband slowenischer Organisationen fordert den Rat der Kärntner Slowenen und insbesondere den Abgeordneten Smolle auf, einem derartigen Gesetzesentwurf die Zustimmung zu verweigern und in Übereinstimmung mit der überwiegenden Mehrheit der Volksgruppe und der demokratisch gesinnten Öffentlichkeit in Österreich, gemeinsam mit dem Zentralverband und dem Komitee zur Verteidigung der zweisprachigen Schule den Widerstand gegen dieses Modell zu organisieren, heißt es abschließend in der Presseaussendung des Zentralverbandes.

Im Rahmen einer vom Leiter der Slowenischen Abteilung des ORF-Landesstudios Kärnten Mirko Bogataj (Bildmitte) moderierten Live-Diskussion nahmen in der Vorwoche in der slowenischen Sendung die Obmänner der beiden zentralen Slowenenorganisationen Dipl. Ing. Feliks Wieser (Zentralverband) und Dr. Matevž Grilc (Rat der Kärntner Slowenen), sowie der Grüne Abgeordnete Karel Smolle und Univ.-Assistent Dr. Vladimir Wakounig zur neuesten Entwicklung in der Minderheitenschulfrage Stellung. Über die zweifellos besseren Argumente verfügten dabei Wieser und Wakounig, bei Grilc und Smolle war immerhin ein „Nachdenk-Prozess“ festzustellen.

Protestna izjava

Slovensko prosvetno društvo Edinost Škofiče
Škofiče, 19. maja 1988

Najnovejše dejanje v parlamentarnem pododboru za šolstvo – sklep vseh štirih parlamentarnih strank o ločitvenem šolskem modelu na ljudskih šolah dvojezičnega ozemlja – je popolna kapitulacija pred nemškonalnacionalnimi silami na Koroškem. Ob 50-letnici anšlusa je to največja sramota za demokratični svet srednje Evrope.

Žal moramo ugotoviti, da je k temu sklepu privolil tudi poslanec Zelene alternative Karl Smolle. Kot Slovenci in demokrati se sramujejo njegovega dejanja in mu odrekamo pristojnost v našem imenu v narodnostnem vprašanju sklepati kakršnekoli kompromise. Za nas so sprejemljive samo odločitve, ki so sprejete na najširši bazi narodnostne skupnosti!

Magda Errenst,
predsednica

flaga Errenst
Smolle
Karl Smolle
Porter Projo
Korvik Hincap
Hanna Rost
Jörg Projo
Smolle
Porter Projo

Vlada lahko odloči brez sosveta

V politični diskusiji o vstopu osrednjih organizacij v sosvet se nekateri imenitni proponenti te zamisli že dalj časa poslužujejo pravno-dogmatsko napačnega argumenta. Trdijo, da se mora z zakoni, ki zadevajo manjšinske zadeve, ukvarjati tudi sosvet. Temu pa ni tako.

Zvezni zakonodajalec lahko sklene manjšinskošolski zakon ne da bi se pri tem moral ozirati na sosvet! Dejstvo je, da obljub avstrijskih politikov, ki niso potrjene z zakonom, ne smemo jemati resno.

Kljub temu pozdravljam iniciativo NSKS za vstop v sosvet, ker se nam na ta

način nudi možnost, da prekinemo desetletno stagnacijo na manjšinskopravnem področju. Napačno pa je, če sosvetu pripisujemo več „kompetenc“ kot jih dejansko ima.

Jože Picej,
Šmihel

O 19. maju 1988:

Prvo pot k Smollejevemu postopanju v parlamentu je pripravil dr. Matevž Grilc. Grilc in Smolle ena roka – napačno dirigirana. Grilca se ne moremo znebiti!

Proti Smolleju je pa treba postopati, kakor piše Šentjakobčan Peter Wuzella iz Gradca!

V torek po binkošnih sem slišal „intervju“ Smolleja. Popravljal bi rad škodo, ki je jo napravil.

Koren Janez, Tale

Dankeschön!

Sehr geehrter Herr Professor Gstettner,

Als aktive Mitglieder des Kulturvereines „Pro Cultura Slovenica“, der sich in der Schweiz konstituiert hat und dessen Anliegen unter anderem auch die Erhaltung der reichen slowenischen Kultur in Kärnten ist, möchten wir Ihnen ganz herzlich danken für Ihr engagiertes Einstehen für die ungehinderte Entfaltung dieses Reichtums im österreichischen Volke!

Die Unterstützung durch Nicht-Kärntner-Slowenen ist für diese Minderheit eminent wichtig und stärkt ihr den Rücken im Kampf um die Erhaltung ihrer schönen Sprache, ihrer tiefgründigen Literatur, ihres lieblichen Brauchtums. Es ist für uns absolut unverstänlich, daß in Kärnten Kräfte am Werk sind, die diese Kultur verdrängen möchten.

Momentan sind wir besonders traurig über die Problem in Kärnten, da wir in der Schweiz beobachten können, wie man sich auf vielen Ebenen bemüht, die reiche Kultur der Rätoromanen zu erhalten, ja weiter zur Entfaltung zu bringen, obwohl die wohlklingende Sprache (es gibt sogar Wörter, die mit dem Slowenischen verwandt sind, wahrscheinlich via Friaul) von kaum 50.000 Graubündnern als Muttersprache gesprochen wird. Sie ist seit 50 Jahren vierte Landessprache, und zu diesem Jubiläum bringt man sie durch Radio und TV der Mehrheit besonders nahe. Da diese Kultur ursprünglich eine rein bäuerliche war und heute doch auch in dieser Sprache wissenschaftlich geforscht wird, überlegt man sich gar, wie man den Sprachschatz entsprechend erweitern könnte. Und doch war auch diese Kultur vor nicht allzuvielen Jahren gefährdet, vor kurzem erzählte uns ein älterer Rätoromane, in seiner Jugend hätte man sich noch beinahe geschämt, romanisch zu sprechen. Umso erfreulicher ist die gegenwärtige Entwicklung! Heute ist besonders die Jugend nun stolz auf ihre Eingearbeitet. Unserer großen Hoffnung sehen wir in einer ähnlichen Entwicklung für die Kärntner-Slowenen. Daß Sie dazu beitragen, ist ein äußerst verdankenswerter Verdienst.

Dr. L. Smrekar
Ing. J. Kušar
Dr. D. Florjančič,
Wintherthur

Na Ptuj bo vozila tudi lokomotiva Jugoslovanskih železnice števil 03.002 in 56.3115, obe zgrajene v dunajskem okraju Floridsdorf leta 1914. Za seboj bodo vlekle starinske vagonke garniture.

S staro paro p

Koroška železnica praznuje letos 125. obletnico svojega obstoja, ki jo želi proslaviti na poseben način. Za pomoč je zaprosila Avstrijsko-jugoslovansko društvo, ki ima z organiziranjem spominskih voženj s starimi parnimi lokomotivami in starimi garniturami vagonov že mnogo izkušenj. V sodelovanju z ljubljansko direkcijsko Jugoslovanskih železnice jima je uspelo pripraviti veliko posebno vožnjo iz Celovca preko Pliberka in Maribora na Ptuj. Vozile bodo lokomotiva JŽ 17.006, ki je bila zgrajena leta 1917 v Kas-

slu, ter avstrijski lokomotivi 03.002 in 56.3115, obe zgrajene v dunajskem okraju Floridsdorf leta 1914. Za seboj bodo vlekle starinske vagonke garniture.

Ves ta hrušč in trušč bo uporabljen 18. junija 1988. Že danes poprej, v petek, bodo lokomotive z vagoni prispele na celovško glavno postajo, kjer bodo posebna slavnostna prireditelja (med drugim bodo tudi zbirali lahko dobili posebne znamke in poštne žige). V soboto bodo ob 6.24 uri parni vlak odpeljali iz Celovca in prisopili na Ptuj ob 11.10 urah.

Štehvanje pr Zili –

Hermann Fritz iz Podkloštra nam je poslal pričujoči prispevek in prosil, da bi ga objavili v naši „tribuni bralcev“. Ker pa bi bil kot pismo bralcev dosti predolg, predvsem pa, ker se nam zdi pomembno, da se spoprimemo tudi s pojavom, da se naši kulturni običaji vse preprosto spreminjajo v goli folklorizem, smo se odločili, da ga kot poseben prispevek objavimo v celoti.

Štehvanje pri Zili – samo še festival za fotografske in filmske objekte
Slika: Arhiv

POSJILNICA-BANK
PODJUNA

vabi člane na

**redni
občni zbor,**

ki bo v **nedeljo, dne
12. junija 1988, ob
9.30 uri** v kulturnem
domu v Dobri vasi.

Izobraževanje odraslih

To soboto so izobraževalne ustanove na Koroškem prvič vabile svoje sodelavce in sodelavke k skupnemu „dnevu izobraževanja odraslih“ v dom prosvete v St. Georgen am Längsee. Drugače kot smo bili to vajeni doslej, je bila na tem srečanju slovenščina kot drugi deželni jezik vidno predstavljena: tako na vabilih, ki so bila dvojezična, kakor tudi na posvetu samem, saj so sodelovale tudi SPZ, KKZ, Katoliška prosveta, Dom v Tinjah i. dr. Zastopniki slovenskih institucij za izobraževanje odraslih so bili enakopravno vključeni tudi v delovnih krožkih, v katerih so razpravljali po uvodnem referatu univ. doc. dr. Georga Hahna na temo „delo izobraževanje, kultura“. Na posebni tiskovni konferenci je soorganizator srečanja dr. Pavle Apornik poudaril, da je tako sodelovanje in upoštevanje slovenskih institucij tudi korak k enakopravni integraciji obeh narodov.

Slika: AJO

Vožnja s starimi parnimi vlaki je za mnoge najbolj očarljiva zadeva. Avstrijsko-jugoslovansko društvo na Koroškem se že nekaj let prizadeva nuditi vsem Korošcem možnost, da sodelujejo pri takem edinstvenem izletu. Že večkrat so hrople stare parne lokomotive in so drdale stare garniture vagonov po novih železniških tirih na Ptuj, Bohinsko Bistrico pa še kam. Udeleženci teh spominskih voženj so bili polni pohvale za dobro organizacijo in prijeten spored, najbolj pa jih je očarala romantičnost vožnje. Za letošnje Avstrijsko-jugoslovansko društvo skupaj z železniško direkcijo Beljak in Jugoslovanskimi železnicami pripravilo pravo posebnost.

novih tirih!

Pratek s Ptuja bo ob 17. uri, 22.08 uri pa bo v Celovcu. Vse udeležence s seboj bo prinesla posebno atrakcijo: pripravljen pravi špalir z baklado.

Tudi sicer so organizatorji dobro premislili: na postaji Ptuj ob Dravi bodo čakali avtobusi, ki bodo udeležence odpeljali v mesto na kosilo. Vse pripravljeno pa je tudi kulturni spored. Tudi med potjo se bo lahko sprehajalo marsikaj: na potovanju na Ptuj bo sprejem s slavnostnim programom v Mariboru na povratku pa v Pliberku. Sinči vasi. Oblikovala jih bodo razna krajevna kulturna

društva. Spominska vožnja bo vsekakor dogodek, ki se ga velja udeležiti. Cena za odrasle znaša 490 šilingov, za mladino pa 245 šilingov. Informacije in prijave nudi Avstrijsko-jugoslovansko društvo v Celovcu, Karfreitstraße 1 (telefon: 0463/511853).

Za posebno radovedne pa še naslednja informacija: na posebni vlak lahko pristopite tudi med vožnjo in sicer v Grabštanju ob 6.36, Tinjah 6.47, Sinči vasi 7.05, Metlovi 7.18, Pliberku 7.30, na Prevaljah 8.05, v Pragerskem pa ob 10.51.

-ma

Integracija v prostoru Alpe-Jadran Pomemben element je upoštevanje in znanje jezikov!

Pod geslom „Prispevek medijev k integraciji v prostoru Alpe-Jadran“ je društvo „Club tre populi“ pred kratkim v Celovcu priredilo diskusijski večer z glavnimi uredniki dnevnikov v nemškem jeziku in slovenskih tednikov (Slovenski vestnik in naš tednik).

Glavni urednik Slovenskega vestnika Ivan Lukan je v svojem izjavljanju poudaril, da je doprinos slovenskih medijev na Koroškem – od tednikov do slovenskega oddelka ORF v Celovcu – gotovo večji kot prispevek nemških časopisov.

To je dokazal na primeru Slovenskega vestnika, ki ima v svoji mesečni „reviji“ stalno stran Alpe-Jadran, in kot edini list na Koroškem stalne dopisnike v Ljubljani, Kopru, Trstu, Gorici, Mariboru in na Madžarskem, uredniki Slovenskega vestnika pišejo za številne časopise v prostoru Alpe-Jadran. Poleg tega je leta 1987 uspela izdaja skupne kulturne priloge Primorskega dnevnika v Trstu, Primorskih novic v Kopru in Slovenskega vestnika v Celovcu.

Ivan Lukan je tudi poudaril pomembnost strani za nemškogovoreče bralce v Slovenskem vestniku in s tem povezal željo, da bi tudi nemško pismo dnevniki vključili slovensko stran oz. prispevke v slovenskem jeziku. „Taka

stran bi bila brez dvoma pomemben prispevek teh časopisov k integraciji v deželi in v prostoru Alpe-Jadran“, je dejal Lukan in pri tem ugotovil, da s strani teh medijev na Koroškem na tem področju ni pripravljenosti, da bi motivirali svoje bralce za učenje obeh deželnih jezikov in jezikov sosednjih regij.

Odgovor vseh treh glavnih urednikov nemških medijev je bil že vnaprej znan. Vsi so se izgovarjali na „finančne težave“ in na znano ugotovitev, da itak vsak Slovenec na Koroškem razume nemški jezik...

Ob taki argumentaciji ni presenetljivo, da je diskusijski večer običal na Koroškem in da nadregionalne teme sploh niso obravnavali.

Predsednik „Cluba tre populi“ dr. Artur Rossbacher

KOMENTAR

dr. KRISTIJANA SCHELLANDRA

NEUTRALNOST IN EGS

Izjava predstavnika sovjetskega zunanjega ministrstva Gerasimova je vzdramila mnoge, morda nekoliko preveč neučakane zagovornike pristopa Avstrije k Evropski gospodarski skupnosti (EGS). V izjavi je rečeno, da pristop ne bi bil v skladu z nevtralnostjo Avstrije.

Tudi če Sovjetska zveza interpretira avstrijsko nevtralnost morda nekoliko drugače kot del avstrijskih strokovnjakov za mednarodno pravo, ki pravijo, da je naša nevtralnost zgolj vojaška, eno drži: EGS je zasnovana kot vseobsežna skupnost in ne zasleduje samo gospodarske, temveč tudi politične cilje. Ob tem pa bi Avstrija v slučaju pristopa, če bi se medblokove napetosti kdaj zaostrele, lahko zapadla v hude škripce, četudi ne bi prišlo ravno do vojaških spopadov. Vsekakor bi bila dana možnost za izvajanje pritiskov, kakršnih brez članstva pri EGS ne bi bilo.

Kako kočljivo je to vprašanje, kaže tudi to, da so ob vprašanju pristopa k EGS tudi druge nevtralne države zelo previdne. Tako Švica zelo tehtno razmišlja o posledicah pristopa, doslej je stališče te države do takega koraka zelo rezervirano. Švedska pristop jasno odklanja. Finski zunanji minister Sorsa pa je pred kratkih ob svojem obisku na Dunaju izjavil, da država želi čim tesneje sodelovati s skupnim trgov EGS, da pa zanjo pristop ni mogoč, ker ji je zunanje-politična linija nevtralnosti življensko pomembna. Dejal je, da je bila „nesreča Finske v tem, da je bila vedno frontna država bodisi zahoda proti vzhodu, ali pa včasih tudi vzhoda proti zahodu.“ Nauk za Finsko je, je poudaril Sorsa, da nevtralnost ni zamenljiva niti za pomembne gospodarske prednosti.

Ceprav je jasno, da se bo Avstrija vsekakor morala gospodarsko spoprijeti z izzivom skupnega trga in znatno zvišati učinkovitost in konkurenčnost svojega gospodarstva, pa bo morala vendar tudi z veliko odgovornostjo obravnavati nevtralnost, za katero se je obvezala, in na kateri danes sloni naša državna neodvisnost, samostojnost in identiteta.

bridko razmišljanje o starem običaju

ni ponedeljek je za Zilo * radni dan, ko se na Bistrici znamenitim „štehvanjem“ rejem“ pod lipo postavijo bolj ali manj široki javnosti. Ta letošnji poseben širni in uspešen, pa smo lahko opa-

zili na povoženi travi na travnikih-parkirskih vzdolž ceste in po postavah, ki so se majale skozi vas in tu in tam javno opravljale svoje skrite potrebe. Vse to sem mimogrede opazil, ko sem se iz svoje rojstne vasi proti večeru vozil v Podkloster. Tam pa sem v stanovanju užil drugi del te prireditve, oddajo o zilskem štehvaniu v celovškem radiu. Tej oddaji sem sledil zelo pozorno, ker me je spominjala na moja otroška leta in na žegen. Pravim: spominjala! Saj je bila ta oddaja res spominska za že zdavnaj izumrli pristni zilski žegen. Tega bi se pač morali zavedati tudi predavatelji in bi morali govoriti v pretekliku ali v pogojnikih. Tako je

nekoč bilo ali tako naj bi bilo! To, kar se danes dogaja na različnih žegenih v zilskih vaseh, je kvečjemu folklor za tujce. Šega, ki so jo nekoč spoštljivo obhajali kot svet obred, in ki je pomenila višek kmečkega leta in višek fantovskega in dekliškega življenja, je danes vsebinsko in smiselno izvozljena. Ostala je samo še blešča lupina, festival za fotografske in filmske kamere. Spremenilo se je okolje, ozadje in spremenile so perspektive tega običaja. Upam si trditi, da neki uslužbenec, ki si mora za štehvanije izposoditi konja za drage denarce od kakšnega jahalnega kluba, nima več tiste motivacije in notranjega odnosa do šega, kakor nekoč kmet in je zanj vse skupaj le še „hec“. Tisti večeri, ko fantje vadijo in ko doni pesem skozi tiho vas, kakor je bilo rečeno v oddaji, so že

dolgo mimo. Danes se čuje samo še razgrajanje iz bližnje diskoteke. Za situacijo se mi zdi simptomatično, da razen ene same pesmi, ki je bila po mojem posneta pred tridesetimi leti, v tej oddaji ni bilo čuti niti ene „žig-narške“. „Pozimi pa rožice ne cveto“ je sicer lepa pesem, toda na Zili povsem neznana in v povezavi z zilskim žegnom nedopustna. Tista pesem, ki jo je tako izpiljeno izvajala neka zilska družina – mati učiteljica in članica „Grenzlandchora“ – pa tudi ni karakteristična za zilski žegen in za način zilskega petja, da o grozno izumetničeni harmonikarski prireditvi „prvega reja“ sploh ne govorim.

Kje je ostala slovita „Trat'c'na“, kje so najnovejši posnetki, kdo jo danes še poje? Fantje gotove ne, ker je ne znajo, starejši možakarji pa se ji očitno kar nekam bojijo in sramujejo. Tako so pač petje pod lipo prevzeli zbori, ki zdaj pod našimi lipami pojo „lepo in pravilno“ – in predvsem nemško! Celu na tej posvečeni Bistrici, ki velja za simbol pristnega slovenskega žegna, se mi je pred nekaj leti zgodilo, da me je, ko sem skušal posneti eno redkih slovenskih kitic, neki pevec opazoval in potem nahlulil: „Sie können ruhig auch die deutschen Lieder aufnehmen!“ Lahko mirno snemate tudi nemške pesmi! Danes imamo na Zili pojav, katerega bi se moral razveseliti vsak narodopisec, ki pa je v resnici skeleč in vznemirjajoč: vsepovsod po vaseh

poživljajo štehvanije, toda to, kar se tam dogaja, ni več starosvetni običaj, temveč prostitucija v prid zvenketanju deviz, prilizovanje in razprodaja kulture. Tako so celo že štehvani ob otvoritvi nove avtoceste in nek „Kulturverein“ prireja poleti za tujce štehvanije kar serijsko.

Da pa je na Zili prišlo tako daleč, da smo vrgli našo staro kulturo na smetišče tujkega prometa – od koder jo drugi kradejo – je zagotovo tudi „zasluga“ narodnih „voditeljev“ in ustanov, ki nam niso znali (ali hoteli?) utrditi nam ponosa in samozavesti (Zila je pač daleč od Celovca). Tako smo postali Zilani „moderni“, postali smo „tajči“ in kar na tihem zakopali staromodno „okorno“ narečje. Naša nekoč izrazita identiteta je utonila v poprečni kaši neke uniformirane alpske kulture... Nekaterim se pač očitno ni splačalo pobrigati se za Zilo, ker sta se verjetno v vencu treh dolin preveč lesketala Rož in Podjuna. Danes imamo na Zili dve, tri družine, katerih člani so zastopani na vseh političnih, gospodarskih in družbenih področjih, peščico inteligence, nekaj vidnih Slovencev. Povsem pa nam manjka baza!

*Na željo avtorja prispevka pišemo tokrat Zila, zilski...

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Od 2. 6. do 5. 6.	v velikem sotoru pri Šoštarju v Globasnici	OLIMPIJADA ANSAMBLOV ALPE-JADRAN Pokroviteljstvo: zvezni minister za pouk, umetnost in šport dr. Hilde Hawlicek, predsednik delovne skupnosti Alpe-Jadran Leopold Wagner, državni poslanec Karl Smolle in župan Albert Sadjak. Dobiček je namenjen glasbeni šoli. Program objavljamo na 9. strani!	Glasbena šola na Koroškem
Četrtek 2. 6.	Kulturni dom na Radišah	MALI PRINC lutkovna skupina dunajskih študentov.	Slovensko prosvetno društvo Radiše
Sobota 4. 6. 20. 15	v podružnici na Humu pri Rožeku	VEČER PAGANINIJEVIH SONAT Nastopata: Andrej Varl (kitaro) in Branko Brezavšek (violino)	Kulturno društvo Peter Markovič in katoliška mladina Rožek
Sobota 4. 6. 16. 00	v Vogrčah pri Florijanu	DRUŽABNO SREČANJE S KLUBOM KOROŠKIH SLOVENCEV iz Ljubljane in Maribora	Slovensko prosvetno društvo Edinost
Nedelja 5. 6. 14. 30	v veliki dvorani doma sindikatov v Celovcu	ŠOLSKA AKADEMIJA pod geslom: „Sele vsepovsod – Živeli smo – Živimo – Živeli bomo; 1938 – 1988“ Kot gostje nastopajo člani in kulturni ustvarjalci KPD Sele, s katerimi je slovenska gimnazija letos bratsko povezana.	Odbor šolske skupnosti na Zvezni gimnaziji za Slovence
Sobota 4. 6. 20. 30	pri Svetiju v Plešerki pri Hodišah	SREČANJE V HODIŠAH Nastopajo: MoPZ Bilka iz Bilčovsa, MePZ Gorjanci iz Kotmari vasi, MePZ Mojce iz Šentilja in združeni zbor „Hotuljci“ iz Kotelj in Zvezda iz Hodiš. Nato igra ansambel „Stari prijatelji“	Slovensko prosvetno društvo Zvezda v Hodišah
Nedelja 5. 6. 9. 15	farna dvorana v Šentlipšu	MALI PRINC Nastopa: igralska skupina dunajskih študentov	farna mladina v Šentlipšu
Četrtek 9. 6. 20. 00	dvorišče univerze v Gradcu	SLOVENSKI PRAZNIK	Klub slovenskih študentov in študentk v Gradcu
Petek 10. 6. 20. 00	farna dvorana v Šentjakobu	KAKO ŽIVIMO V NAŠI OBČINI? Podijska diskusija ob 100-letnici občine Šentjakob. Sodelujejo: Johann Grebl, Pepej Marketz, Gerlinda Hafner, Hanzej Sticker. Vodja diskusije: Alois Sticker	Katoliška prosveta Šentjakob
Petek 10. 6. 14. 00	pri Replnu v Podpeci	LOVSKA MAŠA	Lovski zbor
Sobota 11. 6. 20. 30	pri Florijanu v Vogrčah	POLETNA NOČ Za zabavo igra ansambel ŠIK iz Slovenije	MePZ Podjuna-
Sobota 11. 6. 15. 00	Zavod šolskih sester v Šentrupertu pri Velikovcu	ZAKLJUČNA PRIREDITEV ponovitev prireditve v nedeljo, 12. 6. ob 13.30 in 16.00. Na ogled je tudi razstava izdelkov učenek.	Strokovna kmetijsko-gospodinjstva šola
Nedelja 12. 6. 10. 30	na sejmišču v Svečah	A. EINSPIELERJEVA PROSLAVA Godba na pihala Šmihel, MePZ Hrast iz Doberdoba, MoPZ Kočna, cerkveni zbor Sveče, slavnostni govor: dr. Matevž Grilo, podelitev 1. Einspielerjeve nagrade, po proslavi odkritje spominske plošče pri Pregleju.	SPD Kočna, Družba Sv. Mohorja, KKZ in NSKS
Petek 17. 6. 19. 00 c.t.	Gostilna Weidinger, Danhausergasse 3, 1040 Dunaj	ZADRUŽNIŠTVO – Avtohtona gospodarska organizacija koroških Slovencev govori: dipl. trg. Joza Habernik	Dunajski krožek

IZLETI, POTOVANJA, LETOVANJA:

Torek, 7. 6. (Odhod ob 12.30 – vrnitev 19.00) Izobraževalno potovanje „Hema Krška“, vodi prof. Otto Streit. – Sodalitas

18. 6. – Posebna vožnja s parnim vlakom (Celovec-Maribor-Ptuj-Celovec). Ob 125-letnici otvoritve prve železnice na Koroškem (1. junij 1863) in 10-letnice Delovne skupnosti Alpe-Jadran.

Odhod iz Celovca 6.24 – vrnitev 22. 08. Pristop možen tudi na postajah: Grabštanj, Tinje-Kamen, Sinča vas, Metlova in Pliberk. Vlak prispe na Ptuj ob 11.10 – prevoz udeležencev na trg pred Ptujskimi toplicami – možnost za južno – nato glasba – ples – kulturno popoldne. 17.00 odhod s Ptuja – sprejem v Pliberku – 20.54 – „Semeni“ v Sinči vasi, okrepčevalnica. **Cena** vozovnice 490 šil. (odrasli), 245 šil. (mladina 6-15 let). **Prijave** do 11. junija. Prodaja kart: AJD, Cartrans ter na postajah: Celovec, Grabštanj, Tinje/Kamen, Sinča vas, Metlova, Pliberk.

11. 7. – Romarsko in izobraževalno potovanje na Poljsko – Sodalitas
26. 8. – Ekumensko in izobraževalno potovanje v Moskvo, Leningrad in Kijev – Sodalitas.

OBMORSKO LETOVANJE 26. 7. – 9. 8. 1988 v Baški
Za otroke med 7 in 15 let. Cena (inkl. prevoz) 1.700 šil. Prijave sprejme SPD Edinost, 9150 Pliberk. Podrobnejše informacije: Posojilnica Pliberk tel.: 0 4235/2583.

RAZSTAVE

Grad Straßburg	Razstava ob Heminem jubileju do 26. oktobra 1988
Modestov dom Celovec	Norbert K. Grčar – Verski motivi in portreti do 5. 6.
Galerie am Rossmarkt Voßperk/Wolfsberg	KARL VOUK – razstava je do 4. 6.
Kulturna taberna Pri Jokinu Celovec	BLAŽ ZUPANČIČ (Ljubljana) – fotografije. – do 8. 7.

Gustav Januš razstavlja v Šentjakobu nov cikel slik

Naš umetnik, pesnik in slikar Gustav Januš se spet predstavlja z novimi stvaritvami. Tokrat gre za nov cikel slik, ki jih je ustvaril v zadnjem času. S tem je umetnik svojim dosedanjim razstavam doma in v tujini dodal nov mozaik, ki brez dvoma predstavlja nadaljevanje Januševe slikarske razvojne poti.

V tem oziru je Januš prav tako samonikel kot v svojem pesniškem izražanju, predvsem kar zadeva njegove artistič-

ne, včasih celo šokantne izpovedne oblike, s katerimi vedno znova prese- neča občudovalce njegove umetnosti. To pa je tudi Januševa najmočnejše orožje, namreč, da tako od bralca kot od gledalca njegovih del zahteva popolno sprejemanje, kar včasih izzove tudi nasprotno reakcijo.

Če Januševa nova dela, ki jih prvič razstavlja v šentjakobskem kulturnem domu, torej v domači občini, primerjamo z njegovimi razsta-

vami v zadnjih letih, je vendarle zaznavna doslednost, saj se umetnik tudi tokrat ukvarja s prikazovanjem detajlov, malih podrobnosti, ki jih spoznava v vsakdanjem življenju. Tako je očitno, da je v njegovem slikarskem svetu osrednja tema človek, čeprav v abstrakciji, a vendar.

Januševa razstava si je mogoče ogledati do 10. junija od 17. do 20. ure. Priporočamo, da je ne zamudite!

Ipavci gostovali v Šentprimozu

Pred desetimi leti, ko smo začeli z gradnjo kulturnega doma v Šentprimozu, smo navezali prve stike s kulturniki in mladinci iz Šentjurja pri Celju. Tako smo začeli tudi z gostovanji kulturnih skupin. Zadnjo soboto so bili pri nas v gosteh člani moškega pevskega zbora Skladatelj Ipavcev iz Šentjurja. Povabili smo še skupino 4J iz Podjune in skupno z našim mešanim zborom pripravili prav prijeten pevski večer.

V prvem delu smo se spomnili dogodkov izpred petdesetih let, ko je Hitlerjeva Nemčija

zasedla Avstrijo. Stanko Wakounig, predsednik SPD „Danica“, je v svojih uvodnih stavkih med drugim dejal: „Pozivamo starejši rod, pripovedujte nam o naši zgodovini, maljši pa sprašujte, kako je bilo takrat, saj je tudi prof. Ringel dejal, da se lahko brani samo tisti, ki je informiran, in da smo se sicer lotili razjasnjevanja naše zgodovine, vendar je to že spet nekako utihnilo.“

V drugem delu je najprej nekaj pesmi zapel naš mešani zbor, ostali čas pa smo prepustili gostom: Moški zbor Skladatelj Ipavcev

pod vodstvom prof. Edija Goršiča je za to gostovanje pripravil vesele napitnice. Prepevali so o vinu, veselju, pa tudi o bolečinah, ki sledijo popivanju. Posamezne pesmi pa je na zelo prijeten način povezoval igralec in direktor gledališča iz Celja Borut Alujevič.

Občina Šentjur pa je ob tej priliki odlikovala SPD „Danica“ z najvišjim priznanjem, z reliefnim odtisom s podobo skladateljev, zdravnikov in narodnih buditeljev Ipavcev, ki so delovali v Šentjurju pri Celju v letih od 1829 do 1921.

Dan mladih

„Hemin jubilej in spominsko leto 1938 – 1988“ je bilo geslo letošnjega mladinskega dneva Katoliške mladine. Mladi so se zbrali pri sv. Hemin nad Globasnico. Po dopoldanski maši so se razdelili v manjše skupine, takojimenovalne „štantlne“, za zaključek pa so prisluhnili pestremu kulturnemu sporedu.

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straße 16. Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straße 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telex 42 20 86 ZSO. Glavni urednik: Ivan P. Lukan; urednika: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje. Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 250 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 8000 dinarjev. Oglasi: 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 600.000 dinarjev.

Nič novega na kulturni fronti! Novinarska priznanja

Kulturni referat Kluba slovenskih študentov in študentk na Dunaju je pretekli petek vabil na diskusijski večer s predsednikom SPZ in KKZ Tomažem Ogrisom in dr. Jankom Zerzerjem. Tako podvprečno zanimanje študentske publike (udeležba je bila skromna) kakor tudi izvajanja referentov so organiziranemu kulturnemu delovanju koroških Slovencev izkazali slabše spričevalo, kot pa si ga morda zasluži.

Zakaj le? Predsednika obeh kulturnih central sta se potrudila pri naštevanju uspehov delovanja, poudarjanju važnosti samostojnega kulturnega dela in sodelovanja kakor tudi pri utemeljevanju organizacijske dvotirnosti. O novih vsebinah in oblikah kulturnega dela ni bilo veliko kaj povedanega. Pač pa se je diskusija nagnila v mučni konec s hromečo ugotovitvijo, da se zlasti mladina – celo s slovenske gimnazije –

vedno bolj umika „kulturi“, tako kreativnemu samogih-nemu ustvarjanju kakor tudi vključevanju v „organizirano“ kulturno dejavnost.

Medtem ko se je predsednik SPZ izrekel za odprtost in soočanje z raznimi kulturnimi in političnimi mnenji („Za nas je važno, da nikogar ne izključujemo“) ter nakazal, da so nekateri v bazi problem dvojnih organizacijskih struktur začeli premagovati z dvojnimi članstvom, se je Zerzer izkazal nekoliko bolj črnogleda. Za njegovo organizacijo da je pač osnova krščanstvo in da obstaja preveč različnih pogledov ter izhodišč, tako da ne vidi možnosti za eno skupno administracijo za organizirano kulturo. Dejansko je bilo to vprašanje, ki je med študenti – v povezavi s statistično zaznavnim navedenjem manjšine ter naraščajočimi težavami financiranja kulturnega dela – izzvalo največ polemike.

Prejšnji petek so v Ljubljani podelili letošnja republiška priznanja za novinarsko ustvarjalnost. Na slovesnosti je govoril predsednik predsedstva SRS Janez Stanovnik, priznanja pa je izročil predsednik RK SZDL Jože Smole. Tomšičeve nagrade za življenjsko delo so prejeli: Stanka Godnič za pisanje o filmskem in gledališkem življenju, Srečko Golob za ohranjanje slovenskega humora ter Breda Kovič za kulturno-zgodovinske in umetniške oddaje. Nagrade Toneta Tomšiča so dobili Branko Podobnik, Janez Sever ter Otroški in mladinski program TV Ljubljana. Nagrade sklada Toneta Tomšiča pa so prejeli Marjan Bauer, Marjan Dora, Vojko Flegar, Silvestra Rogelj in Vinko Vasle. Devet drugih kolegov pa je prejelo zlato odličje Toneta Tomšiča.

Igor Samobor navdušil z izvrstno igro.

Mit kot usodna želja

Na povabilo Krščanske kulturne zveze je eksperimentalno gledališče „Glej“ iz Ljubljane uprizorilo v avli slovenske gimnazije dramski tekst vzhodnomenškega avtorja Heinerja Müllerja v režiji Korošca Martina Kušaja. Gre za neke vrste apokaliptično vizijo propada družbe in s tem povezano uničenje okolja, nemoč posameznika v celotnem sklopu pa je izražena v zapadanju v mitologijo ali pa v tem, da se posamezniki poskušajo v izživljanju z agresijo, s katero pa tudi ne uspejo. Uprizoritev je bila za Müllerjev tekst morda preveč naturalistična, kljub temu pa pomeni zanimiv pristop k sodobnemu odrskemu delu.

Čebelar Anton Vejniki 90-letnik

Pred kratkim je Anton Vejniki iz Kort pri Železni Kapli praznoval svoj 90. rojstni dan. Čestitali so mu tudi številni znanci in prijatelji. Na njegovem domu ga je obiskal tudi odbor čebelarstva društva Železna Kapla, s predsednikom Mihijem Kucharjem na čelu, da mu je poleg tega čestital tudi k 77-letnemu uspešnemu čebelarjenju. Slavljenec je pričel s čebelarjenjem že s trinajstimi leti in še danes opravlja vse delo pri čebelah brez tuje pomoči. Da, celo panje izdeluje sam. Ko smo ga obiskali,

smo si morali najprej ogledati njegov čebelnjak. Presenečeni smo bili nad urejenostjo in čistočo zunaj in v notranjosti čebelnjaka.

Več ur smo se pogovarjali s slavljenecem in se morali vedno spet čuditi, kako je še čvrst, umsko svež i šaljiv. Tako je n.pr. predlagal hčerki, naj mu obesi kravji zvonec okrog vratu, če se bo sprehajal po gozdu. Hčerko namreč zelo skrbi, če se Anton dalj časa ne vrne domov, ker ga ne more doklicati. Anton Vejniki iskreno čestita tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

Lutke: doživetje za otroke.

V Ljubljano, gledat lutke!

Slovenska prosvetna zveza vabi otroške skupine, vrtnice, učitelje in starše na posebno poslastico, na dan odprtih vrat v Lutkovnem gledališču v Ljubljani. Lutkarji tamkajšnjega gledališča bodo otrokom pokazali lutke, zaigrali lutkovno predstavo, nastopila pa bo tudi plesna skupina Kazino. Na koncu pa bodo otroke še pogostili. In vse to bo v soboto 18. junija. Iz Celovca bo ob 13. uri peljal avtobus izpred Mladinskega doma in seveda tudi nazaj (pristopite lahko tudi v Kožentavri in na Sapotnici). Javite se čimprej pri SPZ (telefon: 0463/514300-22).

Otroci, letos spet na morje!

Koordinacijski odbor za letovanje otrok na morju vabi otroke v Savudrijo, in sicer od 12. do 26. julija. Cena za 14-dnevno bivanje znaša 1.600 šilingov, vključeno je bivanje, 5 obrokov hrane, na vsakih 10 do 12 otrok vzgojitelj, zdravstvena oskrba (v primeru potrebe prevoz v bolnico). Cena za prevoz s Koroške in nazaj znaša 400 šilingov. Prijave sprejemata do 30. junija Milka Kokot, Tarviserstraße 16 (telefon: 0463/514300-40) in Vinko Kušej, Viktringer Ring 26 (telefon: 512528).

1. Olimpijada ansamblov Alpe-Jadran

Četrtek, 2. 6. 1988 ob 17. uri:

MoPZ „Franc Leder-Lesičjak“, učenci Glasbene šole na Koroškem, učenci deželne glasbene šole

Za tem nastopajo:

Ansambel Rosentaler Musikanten, Ansambel Gorenjci – Oberkrainer, Ansambel Agropop, Ansambel Mandarina – Don Juan, Orig. Südoststeirer, Orig. Schöcklbauer, Ansambel Štirje kovači, Ansambel Štajerski sedem/Steirische Sieben iz Slovenije

Sobota, 4. 6. 1988 ob 20 uri

Večer zabavne glasbe

Sodelujejo: Rendezvous, The Entertainer, Tax Free, Sygi, Štirji J, Pop Design, Happy End, Boutik – 3. nadstropje, Happy Day, Karcabrothers, Sebänd

Nedelja, 5. 6. 1988 ob 15 uri

Srečanje vrhunskih ansamblov

Ansambel Marela, Die 3 Lavantaler, Ansambel Slovenija, Ansambel Wattn Roush, Orig. Feldkirchner Quintett, Ansambel Souvenir, Ansambel Happy End

Vse prireditve v šotoru pri Šoštarju v Globasnici.

Razstava in prodaja slik Foltija Čertova in drugih slik z dražbe „umetniki pomagajo Glasbeni šoli“. Prodaja je v korist Glasbene šole na Koroškem.

V a b i l o

Odbor šolske skupnosti na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu priredi
v nedeljo, 5. junija 1988, ob 14.30 uri
v veliki dvorani doma sindikatov v Celovcu

šolsko akademijo

pod geslom Sele vsepovsod
„Živeli smo – živimo – živeli bomo“
1938–1988

S pesmijo, besedo in sliko se hočemo pokloniti žrtvam za našo svobodo.

Kot gostje nastopajo člani in kulturni ustvarjalci KPD Sele, s katerim je slovenska gimnazija letos bratsko povezana.

Odbor šolske skupnosti na Zvezni gimnaziji za Slovence.

Ansambel „Yetti“ (slika zgoraj), se je preteklo soboto „uradno“ predstavil v Globasnici. Člani ansambla so pevka Marija Dumpelnik (16), pevec Peter Grillitz (17), na baskitari igra Christian Jammer (19), kitarist Richard Dumpelnik (19), trobentar Marjan Čebul (17), klarinetist Hanzej Miloč (17) in harmonikaš Peter Dlopst (18), ki je tudi vodja skupine. Ansambel „Yetti“ so ustanovili pred dobrim letom in pol. Poleg nastopov doma so gostovali tudi v Sloveniji, med drugim v Slovenj Gradcu in v Malečniku. Ansambel „Yetti“ ima v svojem sporedu predvsem narodnozabavno glasbo.

Nevsakdanje... Pozornost...

Ker slovenska kultura v štajerksem glavnem mestu ni vsakdanja reč, je Klub slovenskih študentov in študentk priredil v kulturnem centru pri Minoritih poseben koncert. Poleg zbora graških študentov sta v četrtek nastopila še moški zbor Dunajskega krožka in Podhumški kvartet.

... so vzbudili slovenski umetniki. Na povabilo Društva slovenskih pisateljev v Avstriji sta Janez Menart in Ervin Fritz v Celovcu in Pliberku brala svoje pesmi v slovenščini in nemščini. V wolfsberški „Galeriji am Roßmarkt“ pa do 4. junija Karli Vouk razstavlja izbor svojih slik.

DEVIZE / VALUTE

Devizni tečaji 30. 5. 1988

	Nakup	Prodaja
us \$	12.088	12.188
can \$	9.76	9.86
angl. £	22.30	22.56
irl	18.70	18.96
sfr	840.80	843.20
bfr	33.65	33.85
ff	208.51	210.39
hfl	626.66	629.54
dm	701.73	704.57
lit	0.941	0.959
dkr	184.60	186.00
nkr	193.57	195.03
skr	202.59	204.61
fmk	297.00	299.40
esc	8.49	8.85
ptas	10.58	10.74
yen	9.67	9.70

Posreduje

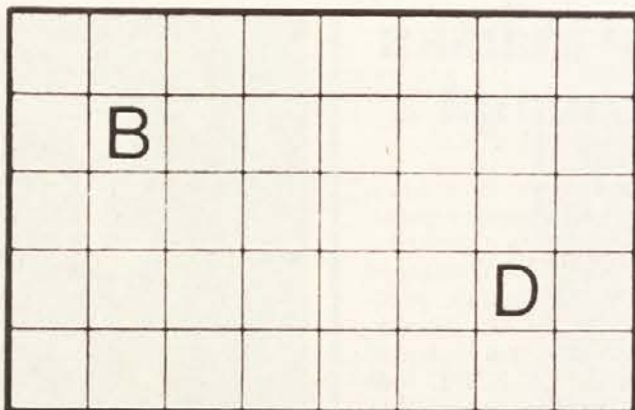

Zveza/Bank

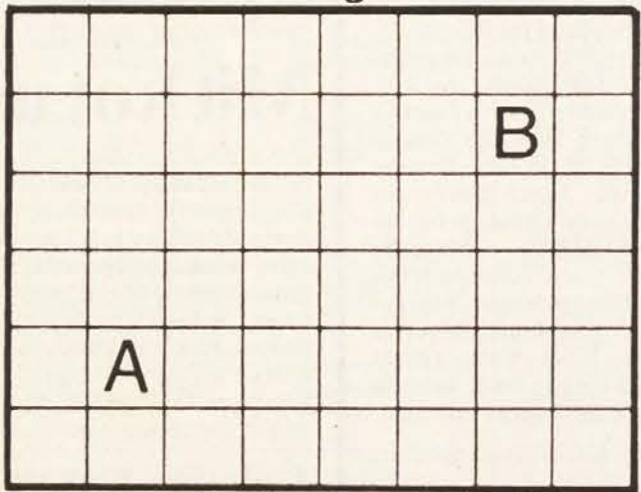
Valutni tečaji 30. 5. 1988

	Nakup	Prodaja
din	0.60	0.80
us \$	11.85	12.45
can \$	9.50	10.10
angl. £	21.85	23.05
irl	18.40	19.40
sfr	831.50	851.50
bfr	32.90	34.10
ff	204.50	214.50
hfl	619.50	635.50
dm	694.20	710.60
lit	0.925	0.975
dkr	181.00	188.00
nkr	190.00	197.00
skr	199.50	206.50
fmk	292.00	303.00
esc	8.10	9.30
ptas	10.35	11.05
yen	9.50	9.80

8 12 20 30 33 38 (15)
brez jamstva!

111 212 1X2 21X
brez jamstva!

Kombinacijski

Rešitev iz prejšnje številke

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
1	S	M	I	R	E	K	///	S	R	B	///
2	A	N	A	R	H	I	S	T	K	A	///
3	D	E	K	A	///	M	A	O	///	Z	F
4	R	I	M	A	///	///	///	A	H	I	L
5	///	C	V	E	K	A	R	///	A	L	I
6	O	T	O	Č	A	N	I	///	N	I	N
7	N	E	O	B	V	E	Ž	N	O	S	T
8	///	A	L	E	A	T	O	R	I	K	A

Besede s spodnjega spiska razvrstite v oba lika tako, da se bodo med seboj ujemale. Za pomoč pri začetku reševanja so v vsakem liku že vpisani po dve črki.

Obe križanki imata simetrično razporejena črna polja. V zgornjem liku so štiri, v spodnjem pa šest črnih polj.

tričrkovne besede:
ati, ato, cin, čep, kač, sas, sin, val;

štiričrkovne besede:
acid, daka, kota, nota, obed;

petčrkovne besede:
gnjat, italo, rinia, vrček;

šestčrkovne besede:
ararat, črtica, ebonit, parini, sedalo, sprava;

osemčrkovne besede:
adelaida, arančini, novigrad, obrtnica, preskrba, radiator, tečajnik;

sestavil Jože Petelin

OGLAS

Novo, sodobno opremljeno hišo z vrtom na morju (Novigrad) oddam v najem. Prostora je za šest oseb. Ponudbe na telefon 03064-33588 (zvečer).

TEDENSKI HOROSKOP

LEV (23. 7. – 23. 8.)

Napake, ki izražajo vašo naravo, boste pač še naprej ponavljali. Ne sekirajte se preveč zaradi tega!

Vaša srečna številka je enaintrideset.

DEVICA (24. 8. – 23. 9.)

Najprej ugotovite, kaj želite, potem pa to čimprej sporočite osebi, ki je že prav nestrpna. Ponudila se vam bo družba za prijetno zabavo.

TEHTNICA (24. 9. – 23. 10.)

Globokoumne misli niso vedno zaželeni, zlasti če prikazujete stvari preveč zvišeno. V partnerju ne glejte samo napak, čeprav ga v marisicem prekašate.

Vaša srečna številka je osemdeset.

ŠKORPIJON (24. 10. – 22. 11.)

Prava, čista ljubezen prinaša življensko radost, zato opustite spekulativne misli na čustvenem polju. Ne lažite sil!

Vaša srečna številka je osemnajst.

STRELEC (23. 11. – 21. 12.)

Ste na pravi poti, saj je videti, da se bo vaša ideja uresničila. Občutja neke osebe delujejo s polno paro. Noro, veselo presenečenje. Vaša srečna številka je sedemindvajset.

KOZOROG (22. 12. – 20. 1.)

Besedna bitka je zdrava, vendar se mora odvijati za pravo stvar. Osvobodite se svojih večnih dvomov in preidite k stvarnosti. Po telefonu bo zazvenel simpatičen glas.

Vaša srečna številka je devetindvajset.

VODNAR (21. 1. – 18. 2.)

Obrzajte svoj prenatrli temperament in ne počenjajte nobenih neumnosti! Vaše misli, da je vse, kar počenjate, popolnoma normalno in prav, so zelo napačne.

RIBI (19. 2. – 20. 3.)

Neka oseba močno vpliva na vas, kar pa še ne pomeni, da ji morate v vsem slediti. Pokažite, da ste odločni in da vam ne manjka poguma! Preizkušen za to bo v tem tednu dovolj.

OVEN (21. 3. – 20. 4.)

Nekatere reči jemljete preresno. Če malo izprežete, se zato še ne bo postavil svet na glavo. Suhoparna resnoba ni nikomur všeč.

Vaša srečna številka je triindvajset.

BIK (21. 4. – 21. 5.)

Dobrohotno priljubljenost neke osebe bo imelo nezaželene učinke. Le v iskrenih odnosih vas ne bo nihče zaslužil.

Torej najprej pomisli, potem stori!

Vaša srečna številka je deset.

DVOJČKA (22. 5. – 21. 6.)

Daleč od vašega obzorja potekajo dogodki čisto drugače, kot si mislite. Grdi človeški nagibi se slej ko prej maščujejo.

Proti koncu tedna vas bo nekaj presenetilo.

Vaša srečna številka je sedemindvajset.

RAK (22. 6. – 22. 7.)

Svoj življenjski stil boste morali malce ukrotiti, zato si vzemite čas za razmislek! Ne skušajte pobegniti pred resnico, ki je merilo vsega človeškega, vseh stvaritev in dejanj.

Vaša srečna številka je štirinajset.

KAROLINA KOLMANIČ
Izzvenela je pesem

„In temu si rekel pol ure!“ mu je rahlo očitala.

Vrnil ji je prijazen pogled, rekoč:

„Morda bo res uro ali kaj več, ampak...“

„Kaj, ampak?“

„Vera, urejam si. Rad bi se malo izpopolnil. V Nemčijo grem... za dva meseca.“

„Skušala je biti povsem hladna in brezbržna:

„Ti že veš, kaj je bolje.“

„To je vse?“

„Dušan, saj nisva otroka. Jaz sem poročena.“

„Hm, zares in to komaj dva meseca.“

„Pustiva to zdaj! Ta trenutek, v tem avtu, sredi gozdčka, si moja Vera. In to si vedno bila! Priznaj ali laži sebi!“

„Me hočeš prepričati, da obžalujem svojo odločitev?“

„Ne, tokrat ne.“

Obe dlani sta se usločili in malce trdo stisnili njeno glavo in jo potegnili k sebi. Poljub, dolg, strasten, ju je povsem prevzel. Šele ko so se dlani razklenile in se je nehoti pogladila po razkuštranih laseh, se je skrušeno nasmehnila.

„Dušan, prosim pelji me domov.“

„Vera, razumem te. Če to želiš, ti ugodim.“

Nič več ni bilo tiste samozavestne vedrine na licih, prej neko prikrito razočaranje. Ampak zdaj, teh nekaj minut, kajti Dušan vozi hitro, je treba izkoristiti za kaj drugega. Nekaj vprašanj se je nakopičilo v njej. Nobeno ni bilo primerno za slovo. Natančno ve, da ga ne sme vezati nase; niti sebi niti njemu lažnega upanja.

„Vera, pisal ti bom“, je sam odgovoril na njeno nemo vprašanje.

„Ne moreš. Počitnice bodo in sploh... Kakšen pomen lahko ima ta zveza? Čemu si sploh prišel? Ne bi smel. Samo vznemiril si me.“

„Tudi sebe. Vzrok svojega prihoda sem ti takoj povedal.“

„Malo prej ustavi. Ne do šole, prosim.“

„Izgubljaš upanje, da se bova še kdaj videla, kajne?“

„Kaj bi te priklopalo name? Toliko poti imaš pred seboj. Jaz pa nobene.“

„Kako da ne? Vsi jih imamo. Le najti je treba pravo in

pogumno stopiti nanjo.“

„Ah, še vedno rad filozofiraš. Le kdaj boš na realnih tleh!“

„To sem jaz tebe nešteto krat vprašal. Vedno si samo sanjari o nečem velikem, daljnem.“

„In še zdaj me počasi potegnejo sanje v svoj vrtinec. Ah, tu sva. To pa niso sanje. Resnica je.“

„Srečno, Vera! Nekoč in nekje te bom zopet našel. Jeseni pa grem najbrž k vojakom!“

Kazalec na uri je neusmiljeno odmerjal čas. „Skoraj dve uri zamujam“, si je očitala. Nemir, ki ga je vnesel Dušanov nenadejan prihod, se je polagoma polegla. Koraki proti domu so bili že trdnjši. In toliko se je imela v oblasti, da se ne bo zagovorila. Ne, tega se ni bala. Bilo je nekaj drugega, tisto drugo, česar si ni upala imenovati, je bilo skrivnostno vznemirljivo. Domači prag jo je spravil s stvarnostjo.

Noč je neizprosna v oživljanju dnevnih dogodkov. Slike se vrste druga za drugo; neurejene so in vedno preskočijo tja, kamor si najmanj želiš. Emil

je nocoj zopet utrujen. Po nekaj besedah, ki so tako brezbarvne, zaspi. „Le čemu mi je to storil? Me hoče mučiti še naprej? Ali računa na mojo omahljivost. Bog, saj preveč krepstna nikoli nisem bila. A Dušana sem znala nesebično ljubiti. In on...? Nikoli mu nisem mogla prav zaupati. Lahko se je tudi le bahal...K vragu z njim! Spati moram!“

Čas razblinja spomine. Sledi so vedno bolj medle, dokler se končno ne zabrijejo in jih ne prevleče patina. Prav tako nove skrbi izrinejo stare, kajti če bi se vse samo kopicile, bi možgani odrekli svojo pokorščino. Ker pa je življenje zgrajeno kot mozaik iz svetlih in temnih kamenčkov, si je Vera nabrala belih. Vsa njena sreča je odsevala z obraza, kajti njena nesebičnost je potekala brez zapletov. In ko bo končno privekal na svet otrok, bo odvrnila vsa druga bremena in živela samo zanj. Skupaj si bosta ustvarila novi svet, svet na zeleni oazi in če bo treba, sama.

Sedela je za mizo, iztrgana iz sivine in nizala besede, ki bi v bistvu strnile zdravnikovo izjavo. Čakala je moža, da še on občuti košček njene drobne sreče.

Ker je ura njegovega prihoda minila, so lepe besede vedno bolj siromašile. S sončnim zahodom so povsem izgubile svoj sijaj in od njih je ostal samo še suhi skelet.

Zbudila se je ponoči in podzvestno segla na njegovo ležišče. V prsih je hroplo in sapa je zaudarjala po vinu in kmalu se je prepojil ves prostor s temi kiselkasto jedkimi hlapi. Strmela je v strop. Skozi žaluzije je poševno silil šop zgodnjega, mrzlega jutranjega sonca. In tisti dan in še nekaj naslednjih so besede o rojstvu v njej otrpnile.

Vmesni čas med plimo in oseko je premogel tudi prijazen ure. Takrat se je znal Emil tudi otroško razveseliti svojega potomca. Skrivaj je pogladil škatlo z dojenčkovo opremo, se razume vso v modri barvi. Res da ni načrtoval otroka, a ker je bil že na poti, bo pač sin, to je pribil v svoji samozavesti, ki je bila že na meji nadutosti.

Potem je natanko pred prazniki zapadel sneg. Nežno je pobelil polja, drevje in gozd in prekril vse, kar je prej še tako surovo štrlelo iz zmrzali. Ta mehka preproga je omehčala tudi človeška srca, oprala duše.

(dalje prihodnjič)

1.-7. 6.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI
SR	10.30 Igrani film; 12.15 Zunanje politično poročilo; 16.30 Cirkuska riba; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Nekoč je bil... človek; 17.30 Pustolovščine Toma Sawyera in Huckleberryja Finna; 17.55 Za lahko noč; 18.30 Matlock; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Velikani; 23.30 Samo rastlina je bila priča.	16.00 Wurlitzer; 17.00 Graditi, stanovati, živeti; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Šport; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Argumenti; Čas v sliki; 22.22 Objeti življenje; 23.10 Študijska diskusija; 23.55 Aktualno; Ex libris.	16.30 Videostrani; 16.45 Osmi dan; 17.25 Angleščina; 17.45 Erazem in potepuh; 18.15 Razmišljanje ob Jelši; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.01 Obzornik; 19.13 TV okno; 19.30 Dnevnik; 20.05 Mednarodna obzorja; 20.45 Najboljša leta našega življenja; 23.30 Dnevnik; 23.45 Videostrani.	
ČE	14.40 Pogumni nogometaši; 16.00 Dolly in Leni; 16.50 Lov rdečega avta; 18.10 Alf; 18.25 Prometna vzgoja za otroke; 18.30 Glasbena scena '88; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Poslednji dan; 21.45 Loto-studio; 21.05 Radio Bikini; 22.35 Uganke in strasti; 23.00 Dimitrij Šoštakovič; 23.50 Aktualno.	9.05 Tom in Jerry; 9.30 Anna Seghers; 10.30 Igrani film; 14.00 Noč v Benetkah; 15.35 Obrazi Evrope; 15.45 Baročne prižnice na Koroškem; 16.30 Družina Habsburg; 18.00 1-2-X; 18.30 Slika Avstrije; Čas v sliki; 20.15 Napoleon in Josefini; 21.50 Vrnitev belih bogov; 23.40 Žarometi ugasnejo.	10.50 Voljča ura; 16.45 Videostrani; 17.00 Mozaik; 17.50 Indijanske legende; 18.15 Slovenski ljudski plesi; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.01 Obzornik; 19.13 TV okno; 19.18 Zrno; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tednik; 21.10 Izgube; 22.05 Dnevnik; 22.20 Jubilejna teveteka; 23.25 Videostrani.	
PE	10.00 Manjšine v Avstriji - Hrvati; 10.30 Napoleon in Josefini; 12.00 Homo technologicus; 17.05 Kalimero; 17.30 Okoli sveta; 17.55 Za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Matlock; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Nerešeni kriminalni delikti; 23.35 Kottanov ansambel; 0.25 Frustrirani; 0.30 Atomic Cafe.	16.00 Wurlitzer; 16.45 Hotel; 17.30 Zadnji horizont; 18.00 2X7; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Tornado; 21.20 Šolarji; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Nevada - sedlo; 23.55 Nerešeni kriminalni delikti; Ninja povelje.	11.00 Mednarodna obzorja; 16.35 Videostrani; 16.50 Mozaik; 17.50 Grizli Adams; 18.15 Izobraževalno dokumentarni program; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.01 Obzornik; 19.30 Dnevnik; 20.20 Gospa Monsorojska; 21.20 Prvi raj; 22.10 Dnevnik; 22.25 Pasji sinovi; 0.25 Videostrani.	
SO	10.35 Pogumni nogometaši; 14.25 Poročila bom direktorja; 16.00 Otroški Wurlitzer; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Toby in Tobija; 17.30 Pet prijateljev; 18.30 Nogomet; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Cirkus - festival v Monte Carlu; 21.50 Yes ministrski predsednik; 22.15 Hektiki; 23.10 Naraščaj scene.	13.30 2X7; 14.00 Šport; 16.15 Rusija pod križem; 17.00 Sklenil sem ostati politik; 18.00 Trailer; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; Kulturni žurnal; 20.15 Semmelweis Ignaz - ženski zdravnik; 22.45 Volna policajev; 0.30 Svoboden kot ptič; 2.00 Poročila.	8.00 Radovedni taček; 8.15 Pamet je boljša kot žamet; 8.20 Makedonske narodne pripovedke; 8.50 Erazem in potepuh; 9.20 Indijanske legende; 11.15 Omizje; 16.55 Učna leta izumitelja polža; 18.25 Kratek film; 19.30 Dnevnik; 20.30 Dolgo, vroče poletje; 21.25 Kriz kraž; 22.45 Dnevnik.	
NE	9.50 Avstralija; 11.00 Ura tiska; 14.00 Samotna pot; 16.25 Muppet-mладиči; 16.50 Bravisimo; 17.35 Prometna vzgoja za otroke; 17.40 X-Large; 18.25 Poglej in zmagaj; 18.30 X-Large; 19.20 Zrebanje lota; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Afrika v stiski; 21.45 Vizije; 21.50 Fantazija na vlado; 22.35 Šport.	11.15 Iz moje knjižnice; 11.40 Mladi glasbeniki; 14.40 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Mi; 18.25 Poglej in zmagaj; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega odvetnika; 20.15 Napoleon in Josefini; 21.50 Ljubček iz sladkorja; Čikago.	8.55 Videostrani; 9.10 Živ žav; 10.05 Grizli Adams; 10.30 Dolgo vroče poletje; 11.30 Šaleški fantje in ansambel Mira Klinca; 15.55 Videostrani; 16.10 Sinovi in hčere steklarja Jakoba; 17.10 Odštevavanje; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tri lahke igre - rezervisti.	
PO	10.30 Poročila bom direktorja; 12.05 Izseljenci; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.30 Kamen Marka Pola; 18.30 Matlock; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.08 Mojstri kuhajo; 21.15 Magnum; 22.00 Mali kontinent Sardinija; Kabbala; 23.30 Ogledalo Alemanov.	16.00 Wurlitzer; 17.30 Škotska; 18.00 Lindenstraße; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Dediči ljubezni; 21.08 Mojstri kuhajo; 21.15 Šiling; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.22 Pogled nazaj v jezi; 0.00 The Munsters.	10.00 Naš utrip; 10.15 Zrcalo tedna; 10.30 Igrani film; 17.40 Videostrani; 18.00 Radovedni taček; 18.15 Makedonske narodne pripovedke; 18.45 Risanka; 18.55 Videostrani; 19.01 Obzornik; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tisočletna čebela; 21.45 Dnevnik; 22.00 Poletna noč; 1.00 Videostrani.	
TO	10.30 Napoleon in Josefini; 12.00 Metuljčki; 16.30 Am, dam, des; 16.55 Poročila za otroke; 17.05 Viki in silaki; 17.30 Oddaja z miško; 17.55 Za lahko noč; 18.00 Mi; 18.30 Matlock; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Avstralija; 21.00 Poglej in zmagaj; 21.07 Ženska v Benetkah; 22.00 Kraja zlata v Londonu;	16.00 Wurlitzer; 17.00 Turizem v Avstriji; 17.15 Profesionalci; 17.30 Orientacija; 18.00 Superflip; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Uganite; 21.00 Poglej in zmagaj; 21.07 Izseljenci; 22.00 Čas v sliki; Klub 2.	9.00 Poletna noč; 12.00 Angleščina; 16.40 Videostrani; 16.55 Kemija; 17.55 Pamet je boljša kot žamet; 18.00 Prve ljubezni - moč ljubezni; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Preketo dvorišče; 21.20 Osmi dan; 22.00 Dokumentarec meseca; 22.50 Poletna noč; Videostrani.	

„Hektiki“ iz gledališča

Sobota, 4. 6. 1988, TV A1, 22.15 – Sicer so hektiki bolniki s simptomi, ki spominjajo na istoimensko bolezen. „Hektiki“ na televiziji pa niso nikakršni bolniki, temveč odrska skupina iz gledališča K&K na Dunaju. Predstavili se bodo z novim gledališkim sporedom in kabaretom. Morda boste v tem ali onem prizoru videli tudi svojo podobo, razen, če se vam ne mudi.

Prekmurje Učna leta

Četrtek, 2. 6. 1988, TV LJ1, 18.15 – Iz serije slovenskih ljudskih plesov si boste tokrat lahko ogledali ples iz Prekmurja. Zaplesale bodo folklorne skupine iz Velike Polane, Beltince in pa iz Gornjih Petrovc.

Sobota, 4. 6. 1988, TV LJ1, 16.55 – Pretekli teden ste videli Kavčičev film „Sreča na vrvi“. Režiser Jane Kavčič pa se je v mladinskem filmu izkazal že z resnično uspešnimi „Učnimi leti izumitelja polža“.

Narodne skupnosti: Hrvati

Petek, 3. 6. 1988, TV A1, 10.00 – Od zadnje razsodbe Ustavnega sodišča se je Avstrija ponovno začela zavedati Hrvatov, svoje narodne skupnosti na Gradiščanskem. Čeprav o njih dostikrat slišimo, da samo še plešejo, je narod mnogo več kot folklor. Predvsem mlajši rod je spet bolj samozavešten. Mladi se ne sramujejo več svojega hrvaškega materinega jezika, zato pa so tudi bolj odporni.

Atomic Cafe Mexico City

Petek, 3. 6. 1988, TV A1, 0.30 – Satira iz leta 1982 prikazuje izključno propagandni material ZDA iz 40-ih in 50-ih let. Brez vsakršnega komentarja film razvršča novoodkritje, da deloma še manj znane posnetke.

Petek, 3. 6. 1988, TV A2, 21.20 – „Predaleč od Boga in preblizu Amerike“ se imenuje oddaja, v kateri pridejo jasno do izraza vedno večje razlike med bogatimi in revnimi v glavnem mestu Mehike, Mexico-Cityju.

Najboljša leta življenja

Sreda, 1. 6. 1988, TV LJ1, 20.45 – RTV Ljubljana začena nov cikel, posvečen pomembnemu hollywoodskemu režiserju Williamu Wylerju. Obenem je to čas filmske zgodovine o razcvetu ameriškega zvočnega filma. William Wyler je večnoma snemal filme, ki so mu prinesli sloves solidnega obrtnika. Leta 1936 se mu je nudila priložnost z osebnimi in splošnimi konflikti, nastalimi v trenutku, ko so se povratniki vrnili v otopel, malomeščanski svet, ki so ga obšle vojne strahote. Kljub sentimentalnemu koncu je film pretresljiva študija družbenega okolja, ki je dojel vojno le kot „vmesno igro“.

Beli bogovi Napoleon

Četrtek, 2. 6. 1988, TV A2, 21.50 – „Bartolomej ali vrnitev belih bogov“ prikazuje izkoriščanje indijanske zemlje. Mlada sestra, ki se s tem noče spoprijeti, začne raziskovati življenje Bartolomeja, ki je pred več kot 400 leti postal branilec Indijancev.

Četrtek, 2. 6. 1988, TV A2, 20.15 – V treh delih si lahko ogledate ljubezenske dogodivščine Napoleona z Josefino. Dogodki sežejo nazaj med leta 1794 do 1814. V prvem delu režiser Richard T. Heffron prikazuje, kako sta se Napoleon in Josefini spoznala.

Iz trdega irskega vsak dana

Četrtek, 2. 6. 1988, TV LJ1, 21.10 – Nadaljevanka je sodobna ljubezenska zgodba, postavljena v nemirno pokrajino Severne Irske. Glavna junaka sta Deidre Connellova in Niall Ussher. Ona je nezakonska hči protestantskega očeta in katoliške matere. Oba sta ji umrla, ko je bila stara tri leta. Vzgal jo je protestant, stric Roy. Niall pa je predvsem rocker, šele potem katoličan. Pregovori Deidre, da gre z njim in njegovo skupino v London. Tako naj bi ubežala nasilnosti svojega strica. Že od začetka pa njuno zvezo ogroža dejstvo, da je ona protestantske, on pa katoliške vere. V dogajanje so vpleteni še Deidrejin bratranec Craig, ulsterski borec za svobodo, njen polbrat Hugh, ugleden član IRA, Alec Ferguson, Craigov sosed in mladostni prijatelj.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE
18.10-19.00

Sreda, 1. 6.
Dobra volja je najbolja

Duhovni nagovor
(Mag. Stanko Olip)
Voščila (M. Hartmann)

Četrtek, 2. 6.
50 let povzdigujejo „rešnje telo“ – jubileji slovenskih duhovnikov na Koroškem

Nedelja, 5. 6.
O starih časih: Zgodbe, ki so jih še vedele pripovedati naše stare mame

Petek, 3. 6.
Za naše mlade glasbenike: Koroške ljudske pesmi v prireditvi za klavir (Igor Dekleva)

Ponedeljek, 6. 6.
Mladinski dan katoliške mladine v Globasnici – reportaža

Sobota, 4. 6.

Torek, 7. 6.
Halo, prijatelji!
Partnerski magazin

Petdeset let pastirske službe

„50 let povzdigujejo Rešnje telo“ – je geslo praznične oddaje 2. junija. Vrsta duhovnikov na dvojezičnem ozemlju je bilo posvečenih v mašnike prav v letu našlusa, pred petdesetimi leti. Oddajo s slavljenici bo na praznik pripravil Horst Ogris. Duhovniki bodo pripovedovali o poklicu in o posebnih doživetjih, ki so jih imeli v času svoje duhovne službe.

V nedeljo, 5. junija pa bomo dugemu delu sporeda po obzorniku dali geslo „O starih časih“. Govora bo o zapuščenih kmetijah v Remšeniku, slišali boste zgodbe iz Sel in Slovenjega Plajberka, izvedeli „Kako je nastalo Zablatniško jezero“, slišali o deklici, ki jo je mati preklela, in še kaj. Torej prava domača oddaja na nedeljski večer, ki jo bomo oplešali še z lepim domačim petjem in z glasbo domačih skupin.

SAK končno premagal tudi Lienz

**SLOVENSKI
VESTNIK**

ŠPORT

Slovenski nogometaši so v nedeljo izpolnili svojo veliko željo: v Trnji vasi so premagali Rapid Lienz in tako verjetno odločili tudi prvenstvo v prid Wolfsberga.

Slovenski atletski klub zna igrati, pa še kako! To so njegovi nogometaši dokazali v nedeljo, ko so na domačem igrišču premagali doslej vodeče moštvo iz Lienza. Nasprotnik je bil – kot smo pričakovali – zelo močan in nevaren, saj SAK do 70. minute v bistvu ni imel pravih možnosti. Obramba Lienza je bila odločena obvarovati moštvo pred porazom in si tako zagotovili zaželeni neodločeni izid, ki bi mu zadostoval, da bi ostal na vrhu lestvice. Toda v 70. minuti sodnik ni kaznoval prekrška napadalca SAK Burgerja, ko pa se je Maria-

cher maščeval, je sodnik Rapidovega branilca izključil. Seveda je bilo v nasprotnikovih vrstah veliko razburjenje, ki ga je SAK znal izkoristiti. Wölbl, Burger in Hanser so v desetih minutah dosegli vsak po en gol. V 85. minuti je Lienz rezultat sicer znižal, vendar ker Schwaiger v 88. minuti ni dosegel gola iz enajstmetrovke, se je tekma končala s 3:1. Zmage Slovenskega atletskega kluba je bil vesel seveda tudi WAC iz Wolfsberga, ki ima zdaj največ možnosti, da postane koroški prvak.

Tekma ni bila lepa, zato pa tembolj razburljiva.

Tudi obramba Slovenskega atletskega kluba je igrala zelo zbrano in učinkovito in doprinesla, da je SAK premagal Lienz s 3:1.

Slika: Mohar

Obrambe bile slabe!

Železna Kapla se je v Žrelcu „pokopala“ kar sama. Trikrat so bili branilci premalo odločni in trikrat so domačini dosegli zadetek. Tudi poskus, da bi z ofenzivnejšo igro rezultat le še spremenili, Kapelčanom ni pomagal. Tudi Selani se po tem kolu nimajo česa veseliti, saj so z 1:0 zgubili v Šentpavlu. Velja pa pripomniti, da je tokrat branil Siegfried Užnik, ker je Milan Oražec poškodovan. Užnik pa niti bil kriv za zadetek, saj je celotna obramba zaspala. Tako Selani niso znali izkoristiti slabih iger tekmecev za naslov prvaka, saj je Žitara vas dosegla proti Podkrnosu le 1:1, Velikovec pa je doma izgubil proti Globasnici z 1:3. Zdaj morajo Globašani zmagati proti Metlovi, saj se le tako lahko rešijo izločilne

tekme za obstoj v prvem razredu.

V spodnji ligi je Klopinj igral pravo poletno tekmo: ne domačini, ne Šmihelčani niso bili sposobni doseči zadetka. Tekma se je končala brez golov in gledalci so razočarani odhajali domov že med tekmo. Brez vneme je igrala tudi Dobrla vas in zato doma podlegla St. Leonhardu kar z 1:4. V zahodni spodnji ligi pa še naprej vodi ATUS iz Borovelj, ki je zmagal v Bilčovsu z 2:0. Poraz pa si morajo domačini pripisati sami sebi, saj je obramba igrala neprevidno. Šentjakob je igral 2:1 proti Lendorfu in tako vsaj deloma zadovoljil svoje gledalce.

V drugem razredu je Rikarja vas doma premagala Labot, Žvabek pa je podlegel Mauterndorfu z 1:2.

Železna Kapla je podlegla Žrelcu z 0:3.

Slika: Mohar

TERMINI

NOGOMET

Četrtek, 2. 6. 1988: SAK – Breže (17.30), Dobrla vas – Ruda (18), Bilčovs – Lienz (10.45), Šentjakob – Rožek (17.30), Sinča vas – Železna Kapla (17.30).

Sobota, 4. 6. 1988: Pliberk – SAK (18), Baško jezero – Šentjakob (17.30).

Nedelja, 5. 6. 1988: Šmihel – Treibach (18), Galicija – Metlova (17.30), Globasnica – Reichenfels (17.30), Sele – Žitara vas (11), Železna Kapla – St. Paul (17.15).

PLANINSTVO

Nedelja, 12. 6. 1988: Srečanje planinskih društev v Mačkoljah pri Trstu. Prijave sprejema do 6. junija 1988 Franci Kropivnik (telefon: 04227/7269).

Peter Wrolich,

veliki kolesarski talent iz Loč, se je tudi konec prejšnjega tedna uveljavil v avstrijskem vrhu. Skupno z Beljačanom Alexandrom Reineggerjem je namreč na avstrijskem prvenstvu šolarjev na štajerskem dosegel izvrstno tretje mesto v vožnji parov na kronometer. Mlademu slovenskemu športniku iskreno čestitamo!

Podjurski ribiči izvolili odbor

Podjurski ribiški klub praznuje desetletnico delovanja. Minulo soboto je imel svoj občni zbor. Razpravljali so o dosedanjem delu in o načrtih za bodočnost. Zelo razveseljivo je bilo poročilo, saj je število članov naraslo že na 37. Še posebej pohvalno pa je, da se je ribiškemu klubu pridružilo tudi mnogo mladih, ki poleg strasti za ribolov gojijo tudi iskreno tovarštvo. Podjurski ribiči pa sodelujejo tudi z Ribiško zvezo Slovenije, njen predstavnik je prisostvoval tudi občnemu zboru. Izvolili so tudi nov odbor. Predsednik je Milan Wutte, podpredsednika sta Franc Koncilijs in Bernard Olip, tajnik je Jože Krasnik (njegov namestnik Andrej Miče), blagajnik pa Jožef Mohar (namestnik Franci Polzer ml.).

Ani Müller

iz Podgorij tudi v Trgu ni imela nasprotnice. Tako je z jasno prednostjo odločila avstrijsko prvenstvo v teku na 10.000 metrov in zmagala skoraj s celo minuto prednosti. Kljub temu pa Ani Müller-Klemenjak ni bila povsem zadovoljna, saj je morala že po dobrih 2000 metrih teka opustiti upanje na nov rekordni čas.

Koroška liga

1. Wietersdorf	23	17	4	2	47:14	38
2. Dobrla vas	22	11	7	4	34:20	29
3. Mostič	23	11	7	5	39:30	29
4. Treibach	23	12	4	7	54:37	28
5. Celovec	23	9	8	6	41:36	26
6. Klopinj	23	6	13	4	24:23	25
7. St. Leonh.	23	8	9	6	31:31	25
8. Šentandraž	23	8	10	5	31:25	24
9. Ruda	22	5	10	7	28:30	20
10. Šmihel	23	6	8	9	27:42	20
11. Šentvid	23	6	5	12	36:41	17
12. Celovec	23	3	9	11	18:32	15
13. KAC Cel.	23	2	7	14	18:40	11
14. Frantschach	23	2	7	14	19:46	11

Spodnja liga-vzhod

1. WAC	24	13	8	3	56:24	34
2. Lienz	24	13	7	4	53:18	33
3. Breže	23	13	4	6	39:20	30
4. Trg	24	12	6	6	48:30	30
5. Pliberk	24	9	9	6	42:31	27
6. Matrei	24	10	7	7	38:29	27
7. Wolfsberg	24	12	2	10	30:40	26
8. SAK	23	10	4	9	32:26	24
9. Mölltal	24	9	3	12	21:32	21
10. Magdalen	24	6	8	10	23:34	20
11. SV Šentvid	24	6	8	10	19:42	20
12. Šmohor	24	7	4	13	30:48	18
13. VSV/Beljak	24	6	4	14	29:42	16
14. Irschen	24	2	4	18	15:59	8

Spodnja liga-zahod

1. Borovlje	23	14	6	3	45:23	34
2. Dellach	23	11	10	2	37:19	32
3. Radenthein	23	11	4	8	43:32	26
4. Šentjakob	22	10	6	6	32:27	26
5. Weißenst.	23	8	9	6	33:21	25
6. Rožek	22	9	6	7	32:30	24
7. ASV Lienz	22	8	7	7	33:38	23
8. Baško jezero	23	8	5	10	31:31	21
9. Lendorf	23	8	4	11	32:32	20
10. Bilčovs	22	6	7	9	30:36	19
11. Treffen	22	6	6	10	24:33	18
12. Brnca	22	4	9	9	23:32	17
13. Tristach	23	5	6	12	21:47	16
14. Obermillst.	23	3	9	11	27:42	15

1. razred D

1. Žitara vas	23	13	7	3	33:13	33
2. Velikovec	23	15	3	5	39:26	33
3. Žrelec	23	12	8	3	57:18	32
4. Sele	23	11	8	4	30:23	30
5. Galicija	23	8	6	9	24:24	22
6. Podkrnos	23	6	10	7	23:29	22
7. Sinča vas	22	9	3	10	30:26	21
8. Grebinj	23	7	7	9	29:32	21
9. Železna Kapla	22	8	3	11	30:35	19
10. Šentpavel	23	8	3	12	36:46	19
11. Reichenfels	23	8	2	13	33:47	18
12. Metlova	22	7	4	11	24:38	18
13. Globasnica	22	5	5	12	33:41	15
14. St. Stefan	23	4	7	12	27:50	15